

MILIEUEFFECTRAPPORTAGE

INITIATIEFNEMER:

J. Brandsen
Meulunterseweg 16
6741 HN LUNTEREN

Opdrachtgever:

J. Brandsen
Meulunterseweg 16
6741 HN Lunteren

Datum:

April 2013

Opsteller:

De heer drs. ing. Björn Domhof
VanWestreenen, Adviseurs voor het buitengebied te Barneveld

Figuur 1 Luchtfoto ligging Meulunterseweg 16 te Lunteren

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING.....	4
1. ALGEMENE GEGEVENS INITIATIEFNEMER	6
2. OMVANG GEWENST INITIATIEF.....	7
2.1 Veebezetting en bedrijfsproces	7
2.2 Productieproces en nevenactiviteit	9
2.3 Overige activiteiten.....	10
2.4 Ligging / situering.....	11
2.5 Ten opzichte van omwonenden	11
2.6 Ten opzichte van kwetsbare gebieden	11
2.7 Ten opzichte van Natura2000 gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijn) en NBW-gebieden	12
2.8 Ten opzichte van boom- en fruitkwekerijen	13
2.9 Ten opzichte van grondwaterbeschermings- en stiltegebieden.....	13
2.10 Conform zonering reconstructieplan.....	13
2.11 Bestemmingsplan.....	14
3. WETTELIJK KADER/ MER.....	15
4. GEWENSTE ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	17
4.1 overzicht scenario's	17
4.2 Referentiesituatie versus vergunde situatie.....	18
4.3 Alternatief: gewenst	19
4.4 Parameters emissieberekeningen	20
5. MILIEUASPECTEN	21
5.1 Vergunde situatie, referentie.....	21
5.2 Gewenste situatie	22
5.3 Totaal emissie bij de scenario's	23
5.4 Geurhinder	23
5.5 Ammoniak	24
5.6 Luchtkwaliteit	32
6. OVERIGE ASPECTEN.....	36
6.1 Investerings- en jaarkosten alternatieven.....	36
6.2 Klimaat en broeikasgassen.....	36

6.3	Ongewone voorvallen	37
6.4	Veeziekten	37
6.5	Volksgezondheid en zoönosen.....	38
6.6	Natuur, gebieds- en soortenbescherming	39
7.	VERGELIJKING SCENARIO'S	42
7.1	locatie.....	42
7.2	stalinrichting	42
7.3	afweging scenario's	43
7.4	Conclusie	44
8.	EVALUATIEPLAN	45
9.	VERKLARENDE WOORDENLIJST	47
10.	REFERENTIES	53
BIJLAGEN		54

BIJLAGEN:

1. milieutekening gewenst situatie
2. V-stackberekeningen
3. luchtkwaliteit berekeningen ISL3a
4. toelichting parameters rekenmodellen
5. landschappelijke inpassing gewenste situatie (beoordeeld en goedgekeurd)
6. beoordelingsbrief gemeente Ede, n.a.v. planologisch principeverzoek +verzoek
nevenactiviteit
7. toelichting op aanvraag omgevingsvergunning "Milieu"
8. natuurbeschermingswetvergunning Provincie Gelderland
9. technische leaflets stalsystemen en PM₁₀-reductie
10. akoestisch rapport

SAMENVATTING

In 2010 is voor onderhavig bedrijf omgevingsvergunning verleend voor het houden van 184.080 leghennen. Het merendeel (140.360 stuks) van de dieren waren nog gehuisvest in zogenaamde “kooihuisvesting”. 43.720 dieren waren gehuisvest in zogenaamde “koloniehuisvesting”. Brandsen heeft dit bedrijf in 2011 aangekocht, om het te ontwikkelen tot een duurzaam pluimveebedrijf.

Op grond van het Legkippenbesluit dienen pluimveestallen op 1 januari 2012 te voldoen aan bepaalde minimale afmetingen per legkip en dienen bepaalde welzijn-verhogende voorzieningen te zijn aangebracht. Op het, in 2011 aangekochte, bedrijf van Brandsen waren 4 pluimveestallen met deze kooihuisvesting aanwezig. Deze 4 stallen moesten allen intern worden omgebouwd zodat zij ruimte bieden aan een geheel nieuwe stalinrichting, een diervriendelijke volièrehuisvestingssysteem. In verband met dit verbod op traditionele kooihuisvesting, is in 2011/2012 een omgevingsprocedure doorlopen om de bestaande batterijstallen (J, K, L en M) om te schakelen naar dit diervriendelijke volièrehuisvesting.

Daarmee voldoen deze bestaande stallen met betrekking tot dierenwelzijn, gebruikseisen, ventilatie, verlichting en energieverbruik aan de huidige stand der techniek. Gevolg hiervan is echter dat het aantal te houden dieren op locatie afnam naar 130.000 dieren.

Om de forse investeringen, die gepaard gaan met het volledig ombouwen en herinrichten van traditionele kooistallen naar diervriendelijke stallen, op een bedrijfseconomisch verantwoorde wijze door te voeren, is het noodzakelijk dat het bedrijf op de eerder vergunde bedrijfscapaciteit kan worden teruggebracht. Zodoende is het nodig om een nieuwe volièrestal te bouwen (stal O), met een capaciteit van 50.000 leghennen. Deze ontwikkeling is, met andere woorden, nodig om de wettelijke dierenwelzijnsregels verantwoord door te voeren.

Binnen het legbedrijf zullen in de gewenste bedrijfsopzet in totaal 180.000 leghennen worden gehouden. Een overzicht van de gewenste veebezetting is opgenomen in de tabel op pagina 4.

Ter reductie van de fijnstof emissie van het bedrijf worden in de gewenste situatie reducerende maatregelen getroffen (de zogenaamde “droogfilterwand” (BWL 2010.29) en bij de koloniestal H en de nieuwe volièrestal O zal daarnaast tevens een waterwassysteem (BWL 2009.19.V1) worden geïnstalleerd. Deze situatie voldoet aan de wettelijk norm.

Door de realisatie van nieuwe stalruimte voor het houden van leghennen voldoet het gehele bedrijf per direct aan de milieuwetgeving, waaronder het Besluit huisvesting en de IPPC-richtlijn en daarnaast de dierenwelzijnseisen. Op de locatie Meulunterseweg 16 te Lunteren kan hierdoor een duurzame pluimveehouderij worden gerealiseerd en geëxploiteerd.

In de gewenste bedrijfssituatie worden zowel in de bestaande als de nieuwe volièrestallen, de hennen gehouden in een emissiearm volièrehuisvestingssysteem, E 2.11.3 (Rav). Met de toepassing van dit huisvestingssysteem wordt ook voldaan aan de emissie-eisen vanuit de IPPC-beleidslijn. Op grond van

de IPPC-beleidslijn wordt zelfs voldaan aan de emissiegrenswaarden voor BBT ++ (welke geldt voor een uitbreiding boven de 10.000 kg NH₃).

Toepassing van de gewenste situatie geeft het beste rendement op de investeringen, de meeste flexibiliteit en het meest gunstige toekomstperspectief. Het leidt bovendien tot een duurzaam agrarisch bedrijf dat, mede door toepassing van volièrehuisvesting voor de legkippen, ook op het gebied van dierenwelzijn volledig is ingericht op de toekomst.

Het voorkeursalternatief (Alt) is, op alle aspecten in realiteit bezien, de meest verantwoorde en bedrijfseconomisch gezien, realistische keuze voor het bedrijf aan de Meulunterseweg 16 te Lunteren.

1. ALGEMENE GEGEVENS INITIATIEFNEMER

Initiatiefnemer: J. Brandsen
Contactpersoon: de heer H. Brandsen (directeur)
Telefoon: 06-51584300
Email: jaco@brandsen-installatietechniek.nl

Bedrijfslocatie: Meulunterseweg 16
6741 HN Lunteren

Kadastrale ligging: kadastrale gemeente Lunteren, Sectie H, nummers 1837, 1838, 1924 en 1925
Activiteit: Het houden van legkippen

Adviseur/ opsteller: De heer drs. ing. Bjorn Domhof (Van Westreenen BV)
Postadres: Anthonie Fokkerstraat 1a
3772 MP Barneveld
Telefoon: 0342-474255/ 06-46240966
Email: domhof@vanwestreenen.nl

Bevoegd gezag: Burgemeester & Wethouders van EDE
Postadres: Postbus 9024
6710 HM Ede
Telefoon: 0318-680911

2. OMVANG GEWENST INITIATIEF

2.1 VEEBEZETTING EN BEDRIJFSPROCES

De heer Brandsen (hierna “Brandsen”) exploiteert aan de Meulunterseweg 16 te Lunteren een pluimveebedrijf. Het agrarisch bedrijf bestaat uit het houden van leghennen. Brandsen is voornemens om dit agrarisch bedrijf duurzaam te wijzigen. In 2010 is voor onderhavig bedrijf een omgevingsvergunning verleend voor het houden van 184.080 leghennen. Het merendeel (140.360 stuks) van de dieren waren nog gehuisvest in zogenaamde “kooihuisvesting”. 43.720 dieren waren gehuisvest in zogenaamde “koloniehuisvesting” (stal H). In verband met het verbod op traditionele kooihuisvesting per 1 januari 2012, is in 2011/2012 een procedure doorlopen om de bestaande batterijstallen (J, K, L en M) om te schakelen naar diervriendelijke volièrehuisvesting. Daardoor nam het aantal te houden dieren op locatie af naar 130.000 dieren. Om de investeringen die gepaard gaan met het ombouwen van traditionele kooistallen naar diervriendelijke stallen, bedrijfseconomisch te kunnen verantwoorden, is het noodzakelijk dat het bedrijf op de eerder vergunde bedrijfscapaciteit wordt teruggebracht. Zodoende is het nodig om een nieuwe volièrestal te bouwen (stal O), met een capaciteit van 50.000 leghennen. Deze ontwikkeling is, met andere woorden, nodig om de wettelijke dierenwelzijnsregels verantwoord door te voeren.

De fijnstof-emissie van het bedrijf zal worden gereduceerd door toepassing van reductiemaatregelen. Het betreft hier de zogenaamde “droogfilterwand” (BWL2010.29). Dit reduceert de PM10-emissie met 40 %. Bij de koloniestal H en de nieuwe volièrestal O zal daarnaast tevens een waterwassysteem (2009.19.V1) worden geïnstalleerd. Deze situatie voldoet aan de wettelijke norm.

Binnen het legbedrijf zullen in de gewenste bedrijfsopzet in totaal 180.000 leghennen worden gehouden. Een overzicht van de gewenste veebezetting is opgenomen in onderstaande tabel. Daarnaast is de gewenste bedrijfsopzet weergegeven op een situatieschets en milieutekening, toegevoegd aan deze notitie.

Stal	Omschrijving diercategorie	Diercat RAV	Aantal dieren	ou _E /m ³ per dier	Tot. ou _E	NH ₃ / dier	Totaal kg NH ₃	PM ₁₀ Gram/di er/jaar	PM ₁₀ Totaal, kg/ jaar
H	Legkippen - Koloniehuisvesting met mestbandbeluchting (0,7 m ³ per dier per uur) <u>PM₁₀-reductie:</u> BWL2010.29+BWL2009.19.VI	E 2.5.6	50.000	0,35	17.500	0,030	1.500,0	9,7	485,0
J	Legkippen - Volière met 30-35 % rooster met mestbanden <u>PM₁₀-reductie:</u> BWL2010.29	E 2.11.3	20.000	0,34	6.800	0,025	500,0	39	780,0
K	Legkippen - Volière met 30-35 % rooster met mestbanden <u>PM₁₀-reductie:</u> BWL2010.29	E 2.11.3	20.000	0,34	6.800	0,025	500,0	39	780,0
L	Legkippen - Volière met 30-35 % rooster met mestbanden <u>PM₁₀-reductie:</u> BWL2010.29	E 2.11.3	20.000	0,34	6.800	0,025	500,0	39	780,0
M	Legkippen - Volière met 30-35 % rooster met mestbanden <u>PM₁₀-reductie:</u> BWL2010.29	E 2.11.3	20.000	0,34	6.800	0,025	500,0	39	780,0
O	Legkippen - Volière met 30-35 % rooster met mestbanden <u>PM₁₀-reductie:</u> BWL2010.29+BWL2009.19.VI	E 2.11.3	50.000	0,34	17.000	0,025	1.250,0	20	1000,0
Totaal			180.000		61.700		4.750,0		4.605,0

2.2 PRODUCTIEPROCES EN NEVENACTIVITEIT

De diercategorie legkippen voorziet in de eerste levensfase van de legkip. Nadat de eieren zijn uitgekomen bij een broederij worden de kuikens vervoerd naar het opfokbedrijf. Daar krijgen ze speciale kuikenvoeding en ontwikkelen ze zich tot jonge leghennen. Op een leeftijd van 17 weken worden de hennen afgevoerd naar een bedrijf waar ze eieren zullen gaan leggen.

Aan de Meulunterseweg 16 in Lunteren heeft Brandsen een dergelijk legkippenbedrijf. Het doel van de legkippenhouderij is het houden van legkippen en het 'produceren' van eieren voor de menselijke consumptie. In het huisvestingsstelsel zijn voer- en waterlijnen aangebracht, de hennen beschikken continue over voer en water.

Na 2 á 3 weken zijn de hennen geacclimatiseerd en beginnen ze met het leggen van eieren. De eieren rollen vanuit het legnest op een zogenaamde "eierband". De eierbanden lopen naar de eiersorteerruimte (gebouw G), en worden daar machinaal op "trays" gezet (een blad waar 30 eieren op gezet kunnen worden). Tegenwoordig worden er de eieren op pallets afgeleverd.

De legkippen worden afgevoerd op een leeftijd van ongeveer 590 dagen, de hennen zullen dan circa 15 maanden productief zijn geweest. Tussen twee rondes is er meestal een leegstand van ongeveer 14 dagen, in deze tijd wordt het huisvestingsstelsel gereinigd en wordt het nodige onderhoud gepleegd.

Nevenactiviteit, voermenging voor derden

De heer Brandsen heeft aan de Meulunterseweg 16 een pluimveebedrijf en hij produceert daar zijn eigen veevoeder en ook veevoeder voor derden. Voor eigen gebruik wordt wekelijks circa 200 ton voer geproduceerd en voor derden is dit circa 150 ton per week. De grondstoffen zijn voor eigen gebruik en voor derden dezelfde en worden per bulkwagen aangevoerd (per keer circa 30 ton). In totaal komen er zodoende wekelijks 12 vrachtwagens grondstoffen brengen. Het betreft verschillende graansoorten zoals mais, tarwe, sojaschroot en zonnepitschroot.

Deze grondstoffen worden gelost met een kipper/ walkingfloor-oplegger in een stort-put (zie tekening) en hiervandaan wordt het middels vijzels/elevatoren naar de silo's getransporteerd. In vergelijking met het lossen van bulkwagens met zogenaamde blowers, levert dit een aanmerkelijke geluidsreductie op. Het produceren van het veevoer (eigen gebruik en voor derden) vindt binnen plaats. Het voor eigen gebruik geproduceerde voer wordt vanaf de productie naar de silo's van de stallen geblazen.

Het gemengde voer dat voor derden is geproduceerd wordt opgeslagen in de 2 silo's van 20 ton (silonummers, 8 op tekening). Deze silo's staan circa 4 meter boven maaiveld, zodat de bulkwagen hieronder kan staan, waardoor het lossen naar de bulkwagen verloopt zonder pneumatisch verpompen. Het voor derden geproduceerde mengvoer wordt geladen door een vrachtwagen (5 per week) welke ook de grondstoffen brengt.

Met gebruikmaking van artikel 3.6.3, onder b, van "overige nevenactiviteiten" uit het huidige bestemmingsplan, is het mogelijk om op een oppervlakte van maximaal 350 m² een zogenaamde

“nevenactiviteit” toe te staan bij een agrarisch bedrijf. Het verzoek is om voor onderhavige bedrijfslocatie de hierna beschreven nevenactiviteit mee te nemen in de thans lopende omgevingsvergunningprocedure. Zoals op de milieutekening ook aangegeven beslaat de gewenste nevenactiviteit minder dan 350 m².

2.3 OVERIGE ACTIVITEITEN

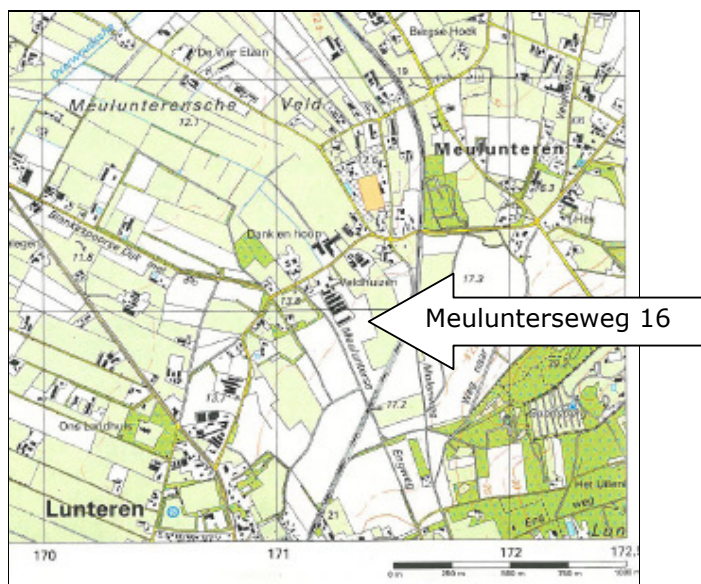
Een overzicht van de gewenste situatie/omvang is aangegeven op de milieutekening, welke als bijlage aan deze notitie is toegevoegd.

Naast het houden van de legkippen vinden binnen het bedrijf nog de volgende activiteiten plaats:

- opslag van veevoerders, zoals mengvoer. Binnen de inrichting zullen grondstoffen en veevoeder worden opgeslagen in silo's;
- incidenteel gebruik van een noodstroomvoorziening (aggregaat). Deze noodstroomvoorziening is, vanuit dierenwelzijnsoogpunt, wettelijk verplicht en treedt automatisch in werking indien de stroomvoorziening uitvalt. Periodiek wordt de installatie in de dagperiode getest;
- reiniging van stallen;
- opslag bestrijdingsmiddelen. Voor het bestrijden van ongedierte en onkruid.
- opslag van vaste mest. De mest welke door de dieren in de stallen wordt geproduceerd wordt afgedraaid en zal tijdelijk worden opgeslagen in mestcontainers;
- opslag van kadavers/ kadaverkoeling. Voor de opslag van kadavers is een kadaverkoeling aanwezig. Deze kadavers worden op afroep ingezameld door het destructiebedrijf;
- opslag afvalstoffen.
 - papierafval: komt vrij bij administratiewerkzaamheden of van verpakkingen wordt ingezameld door een lokale vereniging;
 - restafval: komt vrij bij diverse werkzaamheden en wordt opgeslagen in container. Deze container worden leeggehaald door een erkende inzamelaar;
 - Gevaarlijke afvalstoffen: kapotte TL's, spaarlampen, lege verfblikken, lege flacons, afgewerkte olie e.d. worden afgegeven aan een erkende inzamelaar;
 - metaalafval: komt vrij bij renovatie en wordt afgevoerd naar oud ijzerboer;
- Garage/ berging (privé);

2.4 LIGGING / SITUERING

Het bedrijf is gevestigd aan de Meulunterseweg 16 te Lunteren ligt in het agrarisch buitengebied van de gemeente Ede ten noorden van de bebouwde van Lunteren (zie figuur).

Figuur 2: topografische ligging in de omgeving

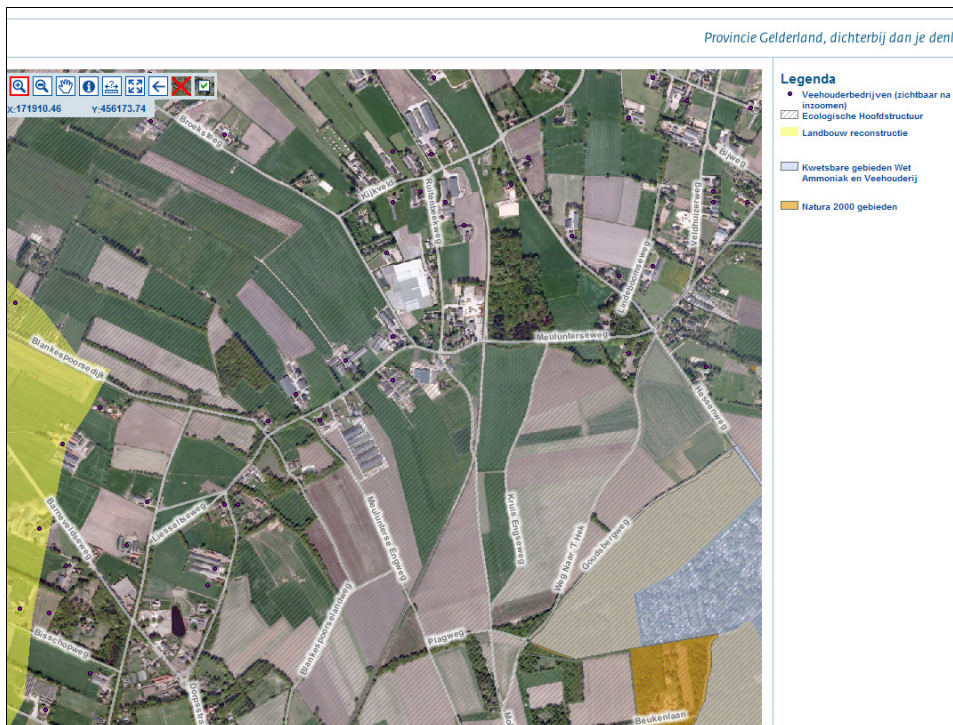
2.5 TEN OPZICHTE VAN OMWONENDEN

In de directe omgeving van de pluimveehouderij zijn met name agrarische bedrijven van derden en op grotere afstand enkele burgerwoningen van derden gelegen. Ten zuiden van het bedrijf, op ruime afstand (ruim 900 meter), is de bebouwde kom van Lunteren gelegen.

2.6 TEN OPZICHTE VAN KWETSBARE GEBIEDEN

Gedeputeerde Staten van Gelderland hebben recentelijk het besluit tot aanwijzing van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en de “zeer kwetsbare natuurgebieden” op grond van de Wav vastgesteld. In de directe omgeving is geen EHS en/of “zeer kwetsbaar natuurgebied” gelegen (zie figuur 3).

Het bedrijf ligt derhalve niet in een kwetsbaar gebied of in de 250-meterzone daaromheen. De ammoniakemissie afkomstig van de onderhavige pluimveehouderij vormt dan ook geen beperkend toetsingskader en / of belemmering.

Figuur 3: ligging t.o.v. "zeer kwetsbare gebieden" en Natura-2000

2.7 TEN OPZICHTE VAN NATURA2000 GEBIEDEN (VOGEL- EN HABITATRICHTLIJN) EN NBW-GEBIEDEN

In het kader van Europese regelgeving zijn binnen Nederland Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden aangemeld (VHR-gebieden). Deze gebieden worden ook wel Natura 2000 gebieden genoemd en vallen onder de werkingssfeer van de Natuurbeschermingswet.

Natura-2000-gebied “de Veluwe” ligt op circa 690 meter afstand van de bedrijfslocatie af (zie ook figuur 3 en 4).

In de gewenste situatie neemt de ammoniakemissie afkomstig van het bedrijf van Brandsen, ten opzichte van de situatie zoals deze was vergund ten tijde van het definitief aanwijzen van N-2000-gebied “de Veluwe” (24 maart 2000) niet toe. Eén en ander is voor de gewenste situatie als zodanig, vooruitlopend op deze omgevingsaanvraag, in het kader van de Natuurbeschermingswet bij de Provincie Gelderland ingediend. Hierop is inmiddels een definitie besluit genomen (bijgevoegd als bijlage).

Figuur 4: ligging Meulunterseweg 16 t.o.v. Natura-2000 "de Veluwe"

2.8 TEN OPZICHTE VAN BOOM- EN FRUITKWEKERIJEN

Directe ammoniakschade kan optreden bij planten die zijn gelegen in de nabijheid van veehouderijen. Een aantal plantensoorten is hier speciaal gevoelig voor, zoals coniferen en fruitbomen. Uit het rapport 'Stallucht en Planten 1981', opgesteld door het instituut Plantenziektenkundig Onderzoek (IPO), blijkt dat deze directe schade zich in de praktijk vooral kan voordoen bij intensieve kippen- en varkenshouderijen. Daarbij dient in aanmerking te worden genomen dat dit alleen geldt voor bedrijfsmatige teeltvormen. In dat rapport wordt dan ook een afstand aanbevolen van 50 meter tot gevoelige planten en bomen zoals coniferen, en een afstand van minimaal 25 meter tot minder gevoelige planten en bomen.

In de gewenste situatie liggen geen boom- en/of fruitkwekerijen binnen de genoemde afstanden. Daarmee vormt dit toetsingskader geen belemmering voor de gewenste situatie.

2.9 TEN OPZICHTE VAN GRONDWATERBESCHERMINGS- EN STILTEGEBIEDEN

Het bedrijf ligt niet in de nabijheid van grondwaterbeschermingsgebieden of in een stiltegebied. Deze gebieden vormen derhalve geen toetsingskader voor de gewenste activiteit.

2.10 CONFORM ZONERING RECONSTRUCTIEPLAN

Het perceel aan de Meulunterseweg 16 te Lunteren is gelegen binnen een plangebied waarvoor een Reconstructieplan is vastgesteld en het is gelegen binnen het "verwevingsgebied".

2.11 BESTEMMINGSPLAN

De locatie Meulunterseweg 16 te Lunteren is op grond van het geldende bestemmingsplan Buitengebied bestemd als “Agrarisch groot”. Ten behoeve van dit bedrijf is een bouwperceel toegekend, voor een “niet-grondgebonden agrarisch bedrijf”.

De gewenste bedrijfsopzet past, niet geheel binnen het geldende bouwperceel op grond van de bestemmingsplan buitengebied. In april 2012 is zodoende een (principe)verzoek bij de gemeente ingediend om het bouwblok zodanig te wijzigen (zonder het te vergroten), dat de gewenste stal binnen het bouwblok past. Het bebouwd oppervlakte op deze bedrijfslocatie ligt en lag boven de 6.500 m². In het bestemmingsplan staat de wijzigingsbevoegdheid voor Burgemeester en Wethouders om maximaal 9.750 m² bebouwd oppervlakte. Daar wordt in onderhavige Wabo-aanvraag aan voldaan.

Verder wordt er in de gewenste situatie een zogenaamde nevenactiviteit ontplooid. Zie hiervoor de beschrijving onder 2.2 productieproces.

Verder is er een landschappelijke inpassing voor de gewenste situatie besproken en inmiddels akkoord bevonden (zie ook bijlage).

Figuur 5: situatie van het huidige bouwblok en de gewenste situatie, inclusief landschappelijke inpassing

3. WETTELIJK KADER/ MER

Voor de gevraagde bedrijfsopzet wordt een aanvraag om een omgevingsvergunning voor de onderdelen bouw- en milieu worden aangevraagd. Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Ede is het bevoegd gezag voor het beoordelen en in behandeling nemen van de aanvraag om omgevingsvergunning. In de gewenste situatie is er sprake van het “oprichten van een installatie”, door het oprichten van een nieuwe stal en een nieuw stalsysteem voor het houden van totaal 50.000 legkippen. In totaal worden in de beoogde situatie 180.000 legkippen op het bedrijf gehouden.

In het Besluit Milieu-effectrapportage 1994 (gewijzigd in 1999 en 2006) is de activiteit “het houden van dieren” opgenomen in bijlagen 2 en 3 onder categorie 14. Uit deze categorie kan worden afgeleid dat bij het oprichten van een stal met een capaciteit voor het houden van meer dan 40.000 hennen (legkippen) een MER-beoordelingsplicht geldt. Indien binnen een nieuwe installatie/stal meer dan 60.000 hennen (legkippen) worden gehuisvest, dient voor deze activiteit een milieueffectenrapport (MER) te worden opgesteld. In de gewenste situatie, is voor totaal 50.000 leghennen sprake van oprichting van een nieuwe installatie (huisvestingssysteem).

Hoewel het genoemde dierenaantal in de op te richten “nieuwe installatie”, stal O, niet boven het rechtstreekse MER-plichtige aantal uitkomt, is er in goed overleg met bevoegd gezag voor gekozen om toch een rapport te schrijven dat voor deze situatie als MER kan dienen.

Over de status en de te volgen Mer-procedure verder nog het onderstaande.

Wijzigingen/ modernisering m.e.r.-procedure

Per 1 juli 2010 zijn er met betrekking tot de MER-procedure, wijzigingen doorgevoerd. Hiermee zijn er twee nieuwe MER-procedures; de uitgebreide en de beperkte procedure.

De beperkte MER-procedure brengt zowel een vereenvoudiging (inhoudelijk) van het op te stellen MER, als van de MER-procedure zelf, met zich mee.

De beperkte MER-procedure kan ook van toepassing zijn op het verkrijgen van omgevingsvergunning (zoals in onderhavige situatie). Daarbij geldt echter een expliciete voorwaarde. Wanneer voor het verkrijgen van de benodigde vergunning een “passende beoordeling” op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) gemaakt moet worden, geldt alsnog de uitgebreide MER-procedure.

Een “passende beoordeling” op grond van de Nbw 1998 moet worden gemaakt indien voor de gewenste situatie, een toename van verstoring of verslechtering, ten opzichte van de bestaande situatie, niet op voorhand valt uit te sluiten.

Het absolute maatgevende aspect bij veehouderijen, welke bij de beoordeling in dit kader (passende beoordeling en Nbw1998) aan de orde is, is de ammoniakemissie vanuit de stallen en de depositie, als gevolg daarvan, op een (hier) Natura-2000 gebied.

In de gewenste eindsituatie aan de Meulunterseweg 16 te Lunteren is sprake van bedrijfswijziging ten opzichte van de bestaande vergunde situatie. Voor deze gewijzigde bedrijfssituatie is een Natuurbeschermingsvergunning aangevraagd bij Provincie Gelderland. Op 4 maart 2013 is deze Nbw-vergunning voor de gewenste bedrijfssituatie, definitief verleend (zie bijlage). Daarmee is, in de hierboven beschreven gewenste situatie aan de Meulunterseweg 16 te Lunteren, een “passende beoordeling” op grond van de Nbw 1998 niet nodig (en bovendien niet zinvol).

Met in achtneming van het voorgaande, kan in het kader van het Belsuit m.e.r. in onderhavige situatie worden volstaan met een zogenaamde “beperkte MER”.

Milieu- cq. omgevingsvergunning

Voor de gewenste bedrijfsopzet wordt een aanvraag om een revisievergunning (of een zgn. omgevingsvergunning) op grond van de Wet milieubeheer (of Wabo) ingediend. Burgemeester en wethouders van Ede zijn in deze het bevoegd gezag voor het beoordelen en in behandeling nemen van de aanvraag. Het college van B&W van Ede is ook het bevoegd gezag met betrekking tot de aanvraag voor een omgevingsvergunning bouwen.

4. GEWENSTE ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 OVERZICHT SCENARIO'S

In dit MER zijn de volgende scenario's/ alternatieven doorgerekend en afgewogen:

<i>Alt</i>	<i>Omschrijving</i>
Ref *	<i>Koloniehuisvesting</i> : 43.720 legkippen in kolonie, E 2.5.6 <i>Batterijhuisvesting</i> : 140.360 legkippen mestbandbatterij met geforceerde mestdroging, E 2.5.2
Alt	<i>Koloniehuisvesting</i> : 50.000 legkippen in kolonie, E 2.5.6 <i>Volièrehuisvesting</i> : 130.000 legkippen in volièrehuisvesting E 2.11.3

* als referentiesituatie geldt hier de op 13 april 2010 (2009WM006) vergunde milieusituatie. In oktober 2012 is er een nieuwe omgevingsvergunning verleend. Deze is echter op dit moment nog niet onherroepelijk nu deze nog “onder” de rechter ligt.

4.1.2 Toelichting gekozen alternatief

In de nieuw te bouwen stal O wordt een volièrehuisvestingssysteem met mestbanden en een beluchtingssysteem toegepast. Middels dit stalsysteem kan de beschikbare ruimte efficiënt worden ingezet voor het houden van de legkippen. Voor de aspecten “geur” en “fijnstof” zit er geen verschil tussen de te kiezen volière-systemen. Het in alle volièrestallen toegepaste systeem heeft echter wel de laagste ammoniakemissiefactor. Het gewenste systeem heeft een ammoniakemissiefactor van 0,025 kg NH₃ per dierplaats tegen 0,037, 0,042, 0,055 of 0,090 kg NH₃ voor de andere mogelijke volière systemen.

Het gewenste huisvestingssysteem dat in de volièrestallen wordt toegepast voldoet bovendien individueel aan het criteria voor BBT++ op basis van de IPPC beleidslijn (BBT++ = 0,055 kg NH₃ per dierplaats)

Verdere reductie van de emissiefactoren zou, hoewel op basis van de huidige wet- en regelgeving niet perse noodzakelijk, in theorie gehaald kunnen worden door het extra toepassen van biologische/ of chemische luchtwassystemen op de stallen. Dit minst milieubelastende alternatief, is in onderhavige situatie om meer redenen niet realistisch. Enerzijds leidt het toepassen van ammoniak- en geurreducerende luchtwassers op pluimveestallen tot een verhoogd energie verbruik. Tevens zijn luchtwassers op pluimveestallen gevoelig voor verstoppingen waardoor het rendement van de installatie vermindert.

Daarnaast zijn deze maatregelen (chemische of biologische luchtwassers) financieel niet haalbaar. In verband met het verbod op traditionele kooihuisvesting per 1 januari 2012, is in 2011/2012 een procedure doorlopen om de bestaande batterijstallen (J, K, L en M) om te schakelen naar diervriendelijke volièrehuisvesting. Daardoor nam het aantal te houden dieren op locatie af van ruim

184.000 naar 130.000 dieren. Om de investeringen die gepaard gaan met het ombouwen van traditionele kooistallen naar diervriendelijke stallen, bedrijfseconomisch te kunnen verantwoorden, is het noodzakelijk dat het bedrijf op de eerder vergunde bedrijfscapaciteit wordt teruggebracht. Zodoende is het nodig om een nieuwe volièrestal te bouwen (stal O), met een capaciteit van 50.000 leghennen.

Met in achtneming van het feit dat vanwege dierenwelzijnsregels de omschakeling van batterijhuisvesting naar alternatieve huisvesting gepaard is gegaan met een daling van de capaciteit van de inrichting met ruim 50.000 dierplaatsen en daarbij het feit dat voor de volièrestallen in de gewenste situatie, het huisvestingssysteem met de laagste ammoniakemissiefactor wordt toegepast, is dit realistisch gezien het maximaal haalbare alternatief.

Expliciet dient te worden vermeld dat de afgedraaide pluimveemest slecht kortdurend wordt opgeslagen in de aanwezige mestcontainers.

4.2 REFERENTIESITUATIE VERSUS VERGUNDE SITUATIE

De referentiesituatie is ontleend aan de huidige vergunde situatie conform de omgevingsvergunning, d.d. 13 april 2010 (2009WM006). De vergunde veebezetting kan als volgt in een tabel worden weergegeven.

RAV cat.	Diercategorie	Aantal dieren	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³	NH ₃ emissie /dier	Totaal kg NH ₃	PM ₁₀ g/dier/jaar	PM10 tot. (kg)
E 2.5.6	Legkippen, kolonie	43.720	0,35	15.302,0	0,030	1.311,6	23	1.005,6
E 2.5.2	Legkippen, batterij	140.360	0,35	49.126,0	0,012	1.684,3	5	701,8
Totaal				64.428,0		2.995,9		1.707,4

4.3 ALTERNATIEF: GEWENST

In de gewenste situatie wordt de bedrijfsopzet gewijzigd. Ten opzichte van de vergunde situatie, d.d.13 april 2010, wijzigt het huisvestingssysteem in de batterijstallen naar volièrehuisvesting. Zoals geschreven neemt door deze omschakeling de totale capaciteit van het bedrijf met meer dan 50.000 dierplaatsen af. Zodoende wordt in de gewenste situatie tevens een nieuwe volièrestal, stal O gebouwd. De gewenste situatie zoals hieronder weergegeven wordt aangemerkt als het zogenaamde Voorkeursalternatief (VKA).

RAV cat.	Diercategorie	Aantal dieren	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³	NH ₃ emissie /dier	Totaal kg NH ₃	PM ₁₀ g/dier/jaar	PM10 tot. (kg)
E 2.5.6	<i>Legkippen</i> <i>- Koloniehuisvesting met mestbandbeluchting (0,7 m³ per dier per uur)</i> <u><i>PM₁₀-reductie:</i></u> <i>BWL2010.29+BWL2009.19.VI</i>	50.000	0,35	17.500,0	0,030	1.500,0	9,7	485,0
E 2.11.3	<i>Legkippen</i> <i>- Volière met 30-35 % rooster met mestbanden</i> <u><i>PM₁₀-reductie:</i></u> <i>BWL2010.29</i>	80.000	0,34	27.200,0	0,025	2.000,0	39	3.120,0
E 2.11.3	<i>Legkippen</i> <i>- Volière met 30-35 % rooster met mestbanden</i> <u><i>PM₁₀-reductie:</i></u> <i>BWL2010.29+BWL2009.19.VI</i>	50.000	0,34	17.000,0	0,025	1.250,0	20	1.000,0
Totaal				61.700,0		4.750,0		4.605,0

De veehouderij dient te voldoen aan de “beste beschikbare technieken” (BBT) en daarmee aan het Besluit huisvesting en de “beste beschikbare technieken” daaruit. Door het toepassen van het gewenste huisvestingssysteem voldoen alle binnen het gehele bedrijf toegepaste huisvestingssystemen hieraan (voor “koloniehuisvesting” geldt bovendien een vrijstelling).

Na voltooiing van de thans gewenste omschakeling van het bedrijf wordt voldaan aan de milieuwetgeving, waaronder de IPPC-richtlijn en daarnaast de welzijnseisen. Op de locatie

Meulunterseweg 16 te Lunteren kan hierdoor een duurzame pluimveehouderij worden gerealiseerd en geëxploiteerd.

4.4 PARAMETERS EMISSIEBEREKENINGEN

De parameters die worden gebruikt voor de verschillende (emissie)berekeningen zijn per stal en scenario opgenomen in de bijlage.

5. MILIEUASPECTEN

In dit hoofdstuk worden de milieuaspecten behandeld van de verschillende scenario's.

5.1 VERGUNDE SITUATIE, REFERENTIE

De referentiesituatie dient te worden meegenomen om een beschrijving te geven van de bestaande toestand van het milieu. Daarmee wordt in dit kader vooral bedoeld op ontwikkelingen van huidige activiteiten in de omgevingen en de genomen besluit van de nieuwe activiteiten in de omgeving. Voor zover bekend zijn in de omgeving van de veehouderij geen toekomstige activiteiten bekend waarvoor een vergunning is verleend maar die nog niet zijn gerealiseerd. In onderstaande tabel wordt deze bedrijfssituatie nogmaals weergegeven.

RAV cat.	Diercategorie	Aantal dieren	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³	NH ₃ emissie /dier	Totaal kg NH ₃	PM ₁₀ g/dier/jaar	PM10 tot. (kg)
E 2.5.6	Legkippen, kolonie	43.720	0,35	15.302,0	0,030	1.311,6	23	1.005,6
E 2.5.2	Legkippen, batterij	140.360	0,35	49.126,0	0,012	1.684,3	5	701,8
Totaal				64.428,0		2.995,9		1.707,4

- *Stankfactoren op basis van de Regeling geurhinder en veehouderij*
- *Ammoniakfactoren op basis van de Regeling ammoniak en veehouderij*
- *PM10-factoren fijn stof veehouderij*

5.2 GEWENSTE SITUATIE

De doorgevoerde gewenste verandering/ uitbreiding leidt tot de gewenste situatie.

RAV cat.	Diercategorie	Aantal dieren	Ou/m ³ per dier	Totaal Ou/m ³	NH ₃ emissie /dier	Totaal kg NH ₃	PM ₁₀ g/dier/jaar	PM10 tot. (kg)
E 2.5.6	Legkippen - Koloniehuisvesting met mestbandbeluchting (0,7 m ³ per dier per uur) <u>PM₁₀-reductie:</u> BWL2010.29+BWL2009.19.VI	50.000	0,35	17.500,0	0,030	1.500,0	9,7	485,0
E 2.11.3	Legkippen - Volière met 30-35 % rooster met mestbanden <u>PM₁₀-reductie:</u> BWL2010.29	80.000	0,34	27.200,0	0,025	2.000,0	39	3.120,0
E 2.11.3	Legkippen - Volière met 30-35 % rooster met mestbanden <u>PM₁₀-reductie:</u> BWL2010.29+BWL2009.19.VI	50.000	0,34	17.000,0	0,025	1.250,0	20	1.000,0
Totaal				61.700,0		4.750,0		4.605,0

- Stankfactoren op basis van de Regeling geurhinder en veehouderij
- Ammoniakfactoren op basis van de Regeling ammoniak en veehouderij
- PM10-factoren fijn stof veehouderij

5.3 TOTAAL EMISSIE BIJ DE SCENARIO'S

De gewenste situatie leidt tot een afname van de geuremissie en een toename van de ammoniak- en fijnstofemissie. Hieronder zijn voor de verschillende scenario's de totaal emissies weergegeven:

Scenario	Omschrijving	Geur	Ammoniak	Fijnstof
		OUe/s	Kg NH ₃	Kg PM ₁₀
Ref	<u>Koloniehuisvesting</u> : 43.720 legkippen in kolonie, E 2.5.6 <u>Batterijhuisvesting</u> : 140.360 legkippen mestbandbatterij met geforceerde mestdroging, E 2.5.2	64.428,0	2.995,9	1.707,4
Alt	<u>Koloniehuisvesting</u> : 50.000 legkippen in kolonie, E 2.5.6 <u>Volièrehuisvesting</u> : 130.000 legkippen in volièrehuisvesting E 2.11.3	61.700,0	4.750,0	4.605,0

5.4 GEURHINDER

De gewenste situatie gaat gepaard met een afname van geuremissie. De effecten hiervan op de voor geurgevoelige objecten zijn voor de verschillende alternatieven in beeld gebracht.

De geurbelasting welke optreden voor de scenario's zijn berekend met V-Stacks en weergegeven in onderstaande tabel.

Geurgevoelige locaties + geur norm + geurbelasting					
Scenario	Geuremissie	Blankespoorseland 30	Meulunterseweg 23	Meulunterseweg 29	Molenweg 71
	OUe/s	3,0 OU/m ³	14,0 OU/m ³	14,0 OU/m ³	14,0 OU/m ³
Ref	64.428,0	1,7	11,0	8,4	14,7
Alt	61.700,0	1,6	9,3	7,9	12,8

5.5 AMMONIAK

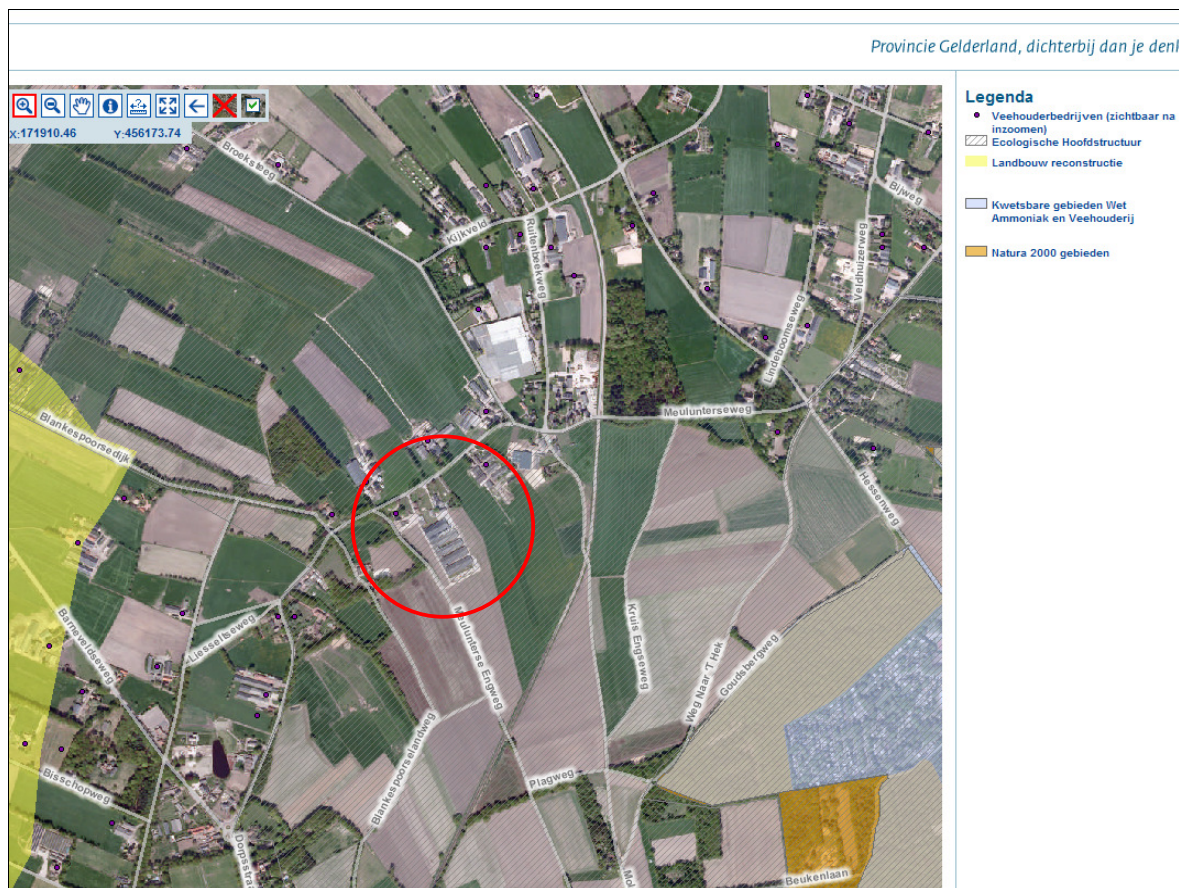
In de gewenste situatie is er sprake van een afname van de ammoniakemissie. Hierna zijn de verschillende onderzochte alternatieven met bijbehorende ammoniakemissie weergegeven in een tabel.

Scenario	Omschrijving	Ammoniak
		Kg NH ₃
Ref.	<u>Koloniehuisvesting</u> : 43.720 legkippen in kolonie, E 2.5.6 <u>Batterijhuisvesting</u> : 140.360 legkippen mestbandbatterij met geforceerde mestdroging, E 2.5.2	2.995,9
Alt	<u>Koloniehuisvesting</u> : 50.000 legkippen in kolonie, E 2.5.6 <u>Volièrehuisvesting</u> : 130.000 legkippen in volièrehuisvesting E 2.11.3	4.750,0

Wet ammoniak en veehouderij

Het bedrijf ligt niet in een kwetsbaar gebied of in de 250-meterzone daaromheen.

De Wet ammoniak en veehouderij stelt geen beperkingen aan de ammoniakemissie als een bedrijf buiten de 250 meter zone rondom een kwetsbaar gebied / EHS is gelegen én als er geen sprake is van een belangrijke toename van de verontreiniging. Van beide situaties is hier geen sprake, omdat het bedrijf ver buiten de zone is gelegen.

Figuur 6: ligging Meulunterseweg 16 te Lunteren t.o.v. de dichtstbijzijnde "zeer kwetsbare gebieden"

Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen

Een omgevingsvergunning wordt geweigerd indien door verlening daarvan niet kan worden bereikt dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende best beschikbare technieken worden toegepast. Aan dit artikel is invulling gegeven middels het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. Dit besluit is op 1 april 2008 inwerking getreden. In het besluit huisvesting is aangegeven dat de ammoniakemissie uit huisvestingssystemen niet hoger mag zijn dan de daarvoor geldende maximale emissiewaarde.

In het besluit huisvesting is aangegeven dat de ammoniakemissie uit huisvestingssystemen niet hoger mag zijn dan de daarvoor geldende maximale emissiewaarde.

In de nieuwe gewenste, bedrijfsopzet worden de legkippen gehuisvest in koloniehuisvesting. Dit systeem heeft een ammoniakemissie van 0,03 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Omdat dit huisvestingssysteem voldoet aan paragraaf 3.2 van het Legkippenbesluit 2003, geldt hiervoor verder geen maximale emissiewaarde (zie voetnoot 4 in bijlage 1 van het Besluit huisvesting).

Voor het toegepaste voliëresysteem geldt in het Besluit huisvesting een maximale emissiewaarde van 0,125 kg NH₃ per dierplaats. Het toegepaste voliëresysteem heeft een ammoniakemissiefactor van 0,025 kg NH₃ per dierplaats. Daarmee voldoet de gewenste situatie ruimschoots aan het gestelde in het Besluit huisvesting.

IPPC-richtlijn

*RICHTLIJN NR. 96/61/EG VAN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE VAN 24 SEPTEMBER 1996 INZAKE
GEÏNTEGREERDE PREVENTIE EN BESTRIJDING VAN VERONTREINIGING (PBEG L257)*

Op 24 september 1996 is de Europese Richtlijn 96/61 EG, aangeduid als de IPPC-richtlijn inzake geïntegreerde preventie en bestrijding, van kracht geworden. Op grond van deze richtlijn dient bij vergunningverlening een zo hoog mogelijk niveau van bescherming voor het gehele milieu te worden bereikt.

In bijlage 1 van de IPPC-richtlijn zijn, ingevolge artikel 1, categorieën van industriële activiteiten met bijbehorende drempelwaarden weergegeven waarop de richtlijn betrekking heeft. Categorie 6.6 van deze bijlage omschrijft installaties voor intensieve pluimvee- en varkensbedrijven met meer dan:

- 40.000 plaatsen voor pluimvee
- 2.000 plaatsen voor vleesvarkens
- 750 plaatsen voor zeugen

In de aangevraagde situatie zullen er binnen de veehouderij aan de Meulunterseweg 14-18 de volgende dieren worden gehouden:

- 180.000 legkippen

Het pluimveebedrijf blijft onder de werkingssfeer van de IPPC vallen.

Best Beschikbare Technieken i.h.k.v. de IPPC

De gevraagde vergunning omvat een wijziging en uitbreiding van een bestaande pluimveehouderij. In de gevraagde situatie wordt, gelet op de realisatie van een nieuwe stalruimte voor het houden 59.900 legkippen, de drempelwaarden zoals opgenomen in de IPPC-richtlijn (40.000 plaatsen voor pluimvee) overschreden en hierdoor valt de pluimveehouderij onder de werkingssfeer van deze richtlijn. Het bedrijf moet daarom ten aanzien van de pluimveehouderij voldoen aan het 'Best Available Techniques (BAT) principe' (BBT). Voor intensieve pluimvee- of varkenshouderijen, die onder de werking van de IPPC-richtlijn vallen, is er een BREF opgesteld (Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Pigs and Poultry, juli 2003). Deze is op 7 juli 2003 vastgesteld door de Europese Commissie en op 19 juli 2003 bekend gemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie (PbEU 2003, C 170).

De BREF voor de intensieve veehouderij is inmiddels ook aangewezen in de regeling aanwijzing BBT-documenten. Ook de oplegnotitie wordt opgenomen in de Regeling aanwijzing BBT-documenten, zodat bij het bepalen van de voor een veehouderij in aanmerking komende beste beschikbare technieken eveneens met deze notitie rekening moet worden gehouden. De BREF / oplegnotitie behandelt de beste beschikbare technieken voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij onderverdeeld naar een aantal aspecten.

1. Goede landbouwpraktijk in de intensieve varkens- en pluimveehouderij
2. Voerstrategieën voor pluimvee en varkens
3. Huisvestingssystemen
4. Water in de varkens- en pluimveehouderij
5. Energie in de varkens- en pluimveehouderij
6. Opslag van varkens- en pluimveemest
7. Behandeling van varkens- en pluimveemest op bedrijfsniveau
8. Het uitrijden van varkens- en pluimveemest

De aspecten “Goede landbouwpraktijk in de intensieve varkens- en pluimveehouderij”, “Voerstrategieën voor pluimvee en varkens”, “Behandeling van varkens- en pluimveemest op Bedrijfsniveau” en “Het uitrijden van varkens- en pluimveemest” zijn niet relevant in het kader van een vergunningprocedure op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). De overige aspecten worden hierna behandeld.

Ammoniakuitstoot uit het huisvestingsstelsel

De gevraagde situatie voldoet aan het gestelde in de Wet ammoniak en veehouderij en het Besluit emissiearme huisvesting veehouderijen. Nederland heeft getracht de IPPC-richtlijn te verwerken in de Wet ammoniak en veehouderij en de AMvB-huisvesting. Op grond van het gestelde in de IPPC-richtlijn en in de AMvB-huisvesting dient in principe de gehele veehouderij te zijn voorzien van de “beste beschikbare technieken”. Onderhavige pluimveehouderij voldoet echter, nu in de nieuwe gewenste situatie de “beste beschikbare technieken” worden toegepast. In de directe omgeving van de pluimveehouderij is geen EHS en/of zeer kwetsbaar natuurgebied gelegen. Het dichtst bijgelegen zeer kwetsbare natuurgebied is gelegen op een afstand van 690 meter. Er is sprake van een, ten opzichte van het moment van aanwijzing van dit N-2000-gebied, afnemende uitstoot van ammoniak. Hierdoor is er in de gewenste situatie geen sprake van een “significante toename van verontreiniging”.

In juli 2003 is door de Europese Commissie het BREF-document bekend gemaakt. In dit BREF-document, dat de resultaten van de informatie-uitwisseling als bedoeld in artikel 16, tweede lid, van de IPPC-richtlijn bevat, is ondermeer bepaald welke stalsystemen voor pluimvee voldoen aan de eis van de beste beschikbare technieken in de zin van de IPPC-richtlijn. De in onderhavige situatie beoogde emissiearme staltechnieken komen wat betreft de werking en de te behalen milieuvoordelen overeen met het in het BREF-document opgenomen stalsystemen. In onderhavige situatie moet de toe te passen emissiearme staltechniek, namelijk volièrehuisvesting, hierdoor worden beschouwd als de “beste beschikbare techniek” en wordt voldaan aan het gestelde in de BREF-document. Nu er in de gewenste situatie wordt voldaan aan de geldende wet- en regelgeving, zal er in de gewenste situatie

dan ook geen “significante toename van verontreiniging” optreden. De ammoniakemissie en de IPPC-richtlijn vormen dan ook geen belemmering om de gewenste bedrijfssituatie te realiseren.

Energieverbruik

De IPPC-richtlijn bepaald dat ook andere milieuaspecten moeten worden beoordeeld bij het overwegen of voor de ‘installatie’ vergunning kan worden verleend. In het BREF-document zijn daartoe meer BAT-maatregelen opgenomen. BAT is in dat kader het verminderen van het energieverbruik door een goede landbouwpraktijk toe te passen, te beginnen met de stalinrichting en door stallen en materieel op de juiste manier te gebruiken en te onderhouden. De inrichting dient daartoe een boekhouding van het waterverbruik bij te houden, het voerverbruik en de afvoer van mest te registreren. Door de beoogde bedrijfsopzet kan worden gesproken over een modern, logistiek en organisatorisch net bedrijf.

Voor mechanisch geventileerde stallen dient een optimaal ontworpen ventilatiesysteem te worden toegepast, waarbij een goede temperatuurbeheersing en een minimale ventilatiegraad in de winter mogelijk is. Door onderhoud en inspectie van de installaties wordt weerstand / vervuiling voorkomen. In de pluimveestallen wordt een volautomatisch ventilatiesysteem toegepast dat vanuit een centrale klimaatcomputer wordt aangestuurd. Het systeem wordt continue afgestemd (frequentieregeling) op de feitelijke ventilatiebehoefte zodat sprake is van een minimale ventilatie. De stallen worden geïsoleerd (dak, wand) uitgevoerd, overigens worden de stallen niet verwarmd. Er wordt energiezuinig met verlichting omgegaan, zoals het werken met energiezuinige verlichting en een nachtschakelaar alsmede het toepassen van lichtschema's. Hierdoor wordt voldaan aan de BAT-maatregelen als beschreven in het BREF-document.

Waterverbruik

De BAT-maatregelen (in het BREF-document) voor waterverbruik zijn onder meer het opsporen en repareren van lekken en het registreren van het watergebruik. De stallen worden na de legronde zonder toepassing van water gereinigd met behulp van een bezems en lucht. Bij deze activiteit wordt derhalve geen water gebruikt. Het controleren van de installatie en het repareren van lekken wordt uiteraard uitgevoerd, mede gezien het effect dat dit heeft op de kosten voor het bedrijf zelf. Er vindt registratie plaats van het waterverbruik. Op drinkwater kan reëel gezien niet worden bespaard, gezien de noodzaak om permanent drinkwater voor de dieren beschikbaar te hebben. Gezien het bovenstaande wordt voldaan aan BAT, zodat milieuvergunningverlening wat betreft dit aspect mogelijk is.

Opslag van mest / bodembescherming

De nitraatrichtlijn bevat minimumvoorschriften voor de opslag van mest in het algemeen, met als doel om alle water een algemeen beschermingsniveau tegen verontreiniging te bieden. BAT houdt in dat de opslagfaciliteiten voor pluimveemest moeten worden uitgevoerd met een mestdichte vloer en een overkapping. Binnen de inrichting zal de pluimveemest worden opgeslagen in een gesloten mestloods. Ten aanzien van de opslag van pluimveemest wordt derhalve aan de beschrijving van de “best beschikbare techniek” hiervoor, uit de IPPC-richtlijn voldaan.

Grond- en afvalstoffen

Vrijwel alle bedrijven in de landbouw hebben te maken met de regelgeving ‘mestbeleid 2006’. De bedoeling van het beleid is dat bedrijven de aan- en afvoer van mineralen (fosfaat en nitraat) in kaart brengen. Uiteindelijk moet dit er toe leiden dat de aan- en afvoer van mineralen op een bedrijf in balans zijn. Agrariërs hebben tal van mogelijkheden om deze mineralenbalans te beïnvloeden. Gevolg van het bewuster gebruiken van mineralen is ook het zuiniger en gericht gebruik ervan. Het beleid bewerkstelligt derhalve een zuinig gebruik van grondstoffen. De vrijkomende afvalstoffen worden afzonderlijk binnen de inrichting opgeslagen en worden afgevoerd uit de inrichting. De afvalstoffen worden door erkende afvalverwerkers verwerkt. Gezien het bovenstaande is er geen sprake van een belangrijke toename van de verontreiniging en zijn er geen significante negatieve gevolgen voor mens of milieu.

Onderhavige pluimveehouderij voldoet, met in achtneming van het bovenstaande aan het gestelde in de IPPC-richtlijn en de BREF (-oplegnotitie).

IPPC/ “Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij”

Om de relatief hoge achtergronddepositie van ammoniak in Nederland te kunnen beheersen en waar nodig verder terug te kunnen dringen is de Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing Ammoniak en Veehouderij geschreven. Hierin staat beschreven dat het in dit kader, onder bepaalde omstandigheden, mogelijk is om, vanwege lokale milieuomstandigheden, strengere NH₃-emissie-eisen op te leggen in de omgevingsvergunning dan de eisen die volgen uit de toepassing van de “beste beschikbare technieken” (BBT). Hierop wordt hierna ingegaan.

De “Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij” is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoetsing die op grond van de IPPC-richtlijn ten aanzien van de ammoniakemissie vanuit veehouderijen dient te worden uitgevoerd. Deze is opgenomen in de Wet ammoniak en veehouderij (art. 3, derde lid). Met behulp van de beleidslijn kan het bevoegd gezag beslissen of en in welke mate vanwege de (lokale) milieuomstandigheden strengere emissie-eisen in de omgevingsvergunning moeten worden opgenomen dan de eisen die volgen uit de toepassing van “beste beschikbare technieken” (BBT).

In onderstaande tabel staan de emissiegrenswaarden uit respectievelijk het Besluit huisvesting en de Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij:

Diercategorie	Traditioneel	BBT/Besluit huisvesting	BBT+ (>5.000 kg)	BBT++ (>10.000 kg)
Legkippen (E 2), batterijhuisvesting	0,013	0,013	0,013	0,013
Legkippen (E 2), grond/vol.	0,315	0,125	0,110	0,055

Stal H: het in deze stal toegepaste huisvestingssysteem, koloniehuisvesting, valt onder de systemen welke zijn vrijgesteld van de zogenaamde maximale emissiewaarde uit het Besluit huisvesting (bijlage 1, onder noot 4). Zodoende moet de bijbehorende emissiefactor (hier 0,03 kg) worden gezien als BBT.

Stal J, K, L, M en O: voor niet-batterijhuisvesting, zoals hier het toegepaste voliëresysteem, geldt een maximale emissiewaarde van 0,125 kg. Het toegepaste systeem heeft een factor van 0,025 kg en voldoet, ruimschoots aan BBT.

In de gewenste bedrijfsopzet bedraagt de ammoniakemissie van de veebezetting in totaal **4.750,0 kg** (zie tabel hierna).

Stal	Diercategorie + aangevraagde RAV code	Aantal dieren	NH ₃ , kg per dier	Totaal
H	Leghennen E 2.5.6	50.000	0,03	1.500,0
J, K, L, M en O	Leghennen E 2.11.3	130.000	0,025	3.250,0
Totaal		180.000 leghennen		4.750,0

Met in achtneming van de gewenste dieraantallen in onderhavige situatie en de hiervoor genoemde emissiegrenswaarden zou in het kader van de IPPC-omgevingstoets (ammoniakemissieplafond) maximaal de hierna vermelde hoeveelheid NH₃ in theorie vergund kunnen worden.

BBT/ BBT+/ BBT++	Diercategorie	Aantal dieren	NH ₃ kg per dier	Totaal NH ₃
BBT (tot 5.000 kg)	Leghennen kolonie	50.000	0,030	1.500,0
BBT (tot 5.000 kg)	Leghennen voliëre	28.000	0,125	3.500,0
BBT+ (tot 10.000 kg)	Leghennen voliëre	45.454	0,110	5.000,0
BBT++ (>10.000 kg)	Leghennen voliëre	56.546	0,055	3.110,0
Totaal		180.000 leghenn.		13.110,0

Indien de ammoniakemissie van de gewenste bedrijfssituatie wordt doorgerekend op basis van het principe, zoals omschreven in de beleidslijn, bedraagt het maximale ammoniakemissieplafond op basis van een “worst-case scenario” en waarbij verder geen rekening wordt gehouden met bestaande / vergunde rechten, in totaal **13.110,0 kg**.

In de gewenste situatie / beoogde bedrijfsopzet bedraagt de ammoniakemissie echter slechts **4.750,0 kg**. Hierdoor is de ammoniakemissie in de gewenste situatie ruimschoots lager dan het maximale “ammoniakemissieplafond” op basis van de Beleidslijn IPPC-omgevingstoets. De gewenste bedrijfsopzet voldoet derhalve ruimschoots aan het gestelde in de “Beleidslijn IPPC-omgevingstoetsing ammoniak en veehouderij”.

Resumerend Beleidslijn IPPC-omgevingstoets

Voor de diercategorie “Leghennen in volière-huisvesting” is een maximale NH₃-emissiefactor vastgesteld van 0,125 kg NH₃. Voor kolonie en of verrijkte kooihuisvesting geldt 0,03 kg NH₃. Dit wordt als BBT beschouwd.

Met behulp van de Beleidslijn IPPC-omgevingstoets kan het bevoegd gezag beslissen of en in welke mate vanwege de lokale milieuomstandigheden strengere emissie-eisen in de omgevingsvergunning moeten worden opgenomen dan de eisen die volgen uit de toepassing van ‘beste beschikbare technieken’ (BBT).

In de genoemde beleidslijn is de beschreven systematiek doorgetrokken voor diercategorieën waarvoor geen maximale emissiefactor wordt vastgesteld. Met de toepassing van het gewenste huisvestingssysteem (E 2.5.6 en E 2.11.3 Rav), met een emissiefactor van 0,03 kg en 0,025 kg NH₃ per dierplaats per jaar, wordt ruimschoots voldaan aan de systematiek zoals beschreven in de Beleidslijn IPPC-omgevingstoets.

Het hier, voor de hennen in volière, toegepaste huisvestingssysteem voldoet zelfs ruimschoots aan de criteria voor BBT++, dat feitelijk pas hoeft te worden toegepast voor de dieren vanaf een totale ammoniakemissie van 10.000 kg.

5.6 LUCHTKWALITEIT

Fijnstof PM_{10} en $PM_{2,5}$

In de gewenste situatie neemt de emissie van fijnstof (PM_{10} en $PM_{2,5}$) toe ten opzichte van de bestaande en vergunde situatie.

In dit hoofdstuk is de emissie en immissie van fijnstof PM_{10} . Voor PM_{10} geldt een grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Daarnaast geldt dat de 24-uurgemiddelde concentratie van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ niet vaker dan 35 keer (dagen) per jaar overschreden mag worden.

Daarnaast geldt er vanaf 1 januari 2015 voor $PM_{2,5}$ (een fractie van PM_{10}) de grenswaarde van $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$, gedefinieerd als jaargemiddelde concentratie. Voor de $PM_{2,5}$ is verder overigens geen maximaal aantal overschrijdingsdagen vastgesteld.

Voor het vaststellen van de $PM_{2,5}$ -factor (gram per dier/ jaar) moet er bij bronnen in de intensieve veehouderij vanuit worden gegaan dat deze 20 % van de PM_{10} -factor bedraagt.

In onderstaande tabel is voor de verschillende scenario's de totale jaarlijkse PM_{10} -en $PM_{2,5}$ -emissie weergegeven.

<i>Scenario</i>	<i>Omschrijving</i>	<i>Fijnstof</i>
		<i>Kg PM_{10}</i>
Ref.	<u>Koloniehuisvesting</u> : 43.720 legkippen in kolonie, E 2.5.6 <u>Batterijhuisvesting</u> : 140.360 legkippen mestbandbatterij met geforceerde mestdroging, E 2.5.2	1.707,4
Alt	<u>Koloniehuisvesting</u> : 50.000 legkippen in kolonie, E 2.5.6 <u>Volièrehuisvesting</u> : 130.000 legkippen in volièrehuisvesting E 2.11.3	4.605,0

Jaargemiddelde concentratie PM_{10}

Zoals hiervoor beschreven geldt voor PM_{10} een grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Daarnaast geldt dat de 24-uurgemiddelde concentratie van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ niet vaker dan 35 keer (dagen) per jaar overschreden mag worden.

In onderstaande tabel is voor de verschillende scenario's de berekende PM_{10} -concentratie weergegeven.

Blootstellingen locaties / grenswaarde jaargemiddelde concentratie/ berekende jaargemiddelde Waarde						
Alt	PM_{10}-emissie	Meulunterseweg 22	Meulunterseweg 19	Meulunterseweg 23	Meulunterseweg 29	Molenweg 71
	$\text{kg } PM_{10}$	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$40 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Ref.	1.707,4	28,88	28,44	27,65	25,40	27,81
Alt	4.605,0	30,79	29,80	28,58	26,56	29,12

Uit de voorgaande tabel blijkt dat op alle beoordelingslocatie voldaan kan worden aan de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Deze resultaten zijn niet gecorrigeerd voor de zeezoutconcentratie in de lucht. Deze bedraagt voor de locatie aan de Meulunterseweg 16 te Lunteren, $2,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (zie fig 7). Voor alle scenario's geldt dat, zelfs inclusief aanwezige zeezoutconcentratie ($2,0 \mu\text{g}/\text{m}^3$), ruimschoots wordt voldaan aan de luchtkwaliteitseisen voor fijnstof PM_{10} .

Overschrijdingsdagen 24-uurgemiddelde grenswaarde

In onderstaande tabel zijn, voor de verschillende scenario's, het aantal overschrijdingsdagen (maximaal 35 dagen overschrijding van de 24-uur grenswaarde van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Blootstellingen locaties / grenswaarde jaargemiddelde concentratie/ berekende jaargemiddelde Waarde						
Alt	PM_{10}-emissie	Meulunterseweg 22	Meulunterseweg 19	Meulunterseweg 23	Meulunterseweg 29	Molenweg 71
	$\text{kg } PM_{10}$	35 dagen	35 dagen	35 dagen	35 dagen	35 dagen
Ref.	1.707,4	26,4	24,6	21,9	16,5	22,3
Alt	4.605,0	33,4	33,5	25,1	22,6	25,8

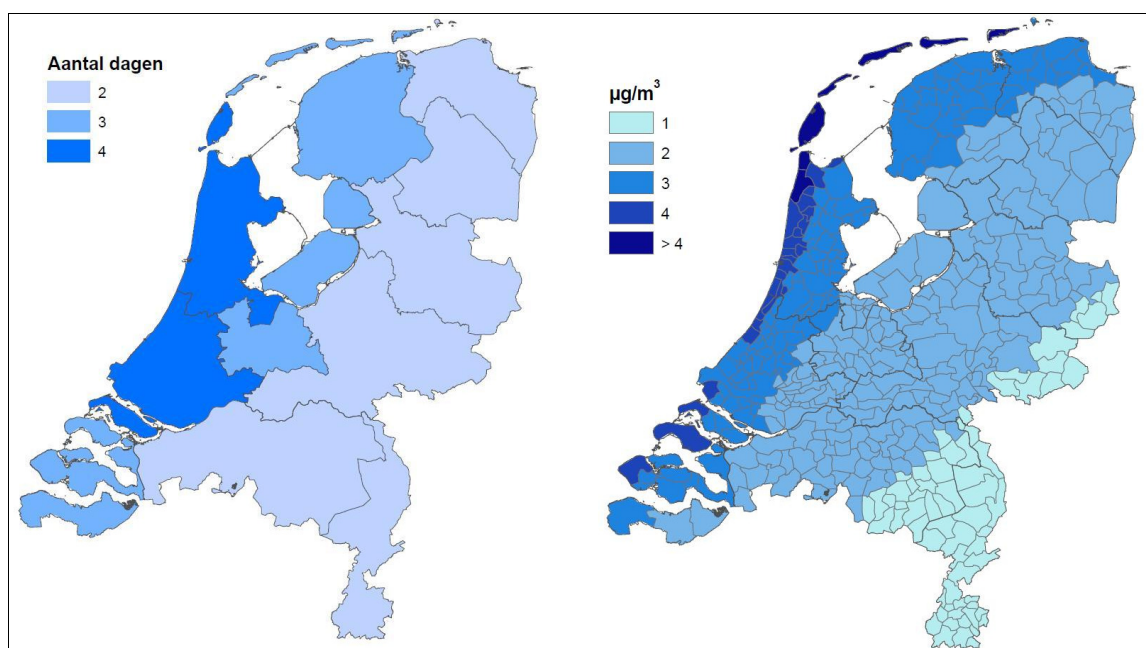
In de bovenstaande tabel staan het berekende aantal overschrijdingsdagen per scenario weergegeven. Deze resultaten zijn overigens nog niet gecorrigeerd voor de zeezout-concentratie in de lucht.

In de gewenste situatie worden er maatregelen genomen om de PM_{10} -emissie vanuit het bedrijf te reduceren. Het betreft hier de zogenaamde "droogfilterwand" (BWL 2010.29). Dit reduceert de PM_{10} -

emissie met 40 %. Bij de koloniestal H en de nieuwe volièrestal O zal daarnaast tevens een waterwassysteem (BWL 2009.19.V1) worden geïnstalleerd. Daarmee wordt de fijnstofemissie vanuit de kolonie-stal H gereduceerd van 23 gr/ dier naar (-40 en -30%): 9,7 gr per dierplaats. Voor de nieuwe stal O daalt de fijnstof-emissie van 65 gram/ dierplaats naar (- 40% en -30%): 20 gr/ dierplaats.

Met de voorgesteld emissie reducerende maatregelen voldoet de gewenste situatie aan de wettelijke normen (zowel voor de concentratie als de overschrijdingsdagen). Het hoogst berekende aantal overschrijdingsdagen treedt op ter hoogte van Meulunterseweg 22 en bedraagt 33,4 dagen per jaar. Met de zogenaamde “zeezoutcorrectie”, welke voor gemeente Ede 2 dagen per jaar betreft (zie fig. 7), komt het aantal overschrijdingsdagen op 31,3 dagen per jaar.

Gelet op de omgeving en de toe te passen stalsystemen wordt de jaargemiddelde concentratie van 40 mg per m³ alsmede de 24 uurgemiddelde concentratie niet overschreden (zie IS13a).

Figuur 7: bijgestelde zeezoutcorrectie (bron: RIVM rapport); Links; zeezoutcorrectie voor de dagnorm, rechts; zeezoutcorrectie voor de jaarnorm.

Fijnstof PM_{2,5}

Zoals hiervoor reeds beschreven geldt er vanaf 1 januari 2015 voor PM_{2,5} (een kleinere fractie van PM₁₀) de grenswaarde van 25 µg/m³, gedefinieerd als jaargemiddelde concentratie. Voor de PM_{2,5} is geen maximaal aantal overschrijdingsdagen vastgesteld.

De berekende PM₁₀-concentraties op de verschillende beoordelingslocaties liggen op 31,1 µg/m³ (ter hoogte van Meulunterseweg 19).

In deze PM₁₀-concentratie zit het aandeel PM_{2,5}-concentratie verdisconteerd. De PM_{2,5}-concentratie is immers de kleine fractie van de berekende totale PM₁₀-concentratie.

Daarnaast is de PM_{2,5}-factor (gram per dier/ jaar) bij agrarische bronnen slechts 20 % van de PM₁₀-factor.

Nu de berekende totale PM₁₀-concentratie op alle beoordelingslocaties maximaal op 31,1 µg/m³ bedraagt en de PM_{2,5}-concentratie slechts een kleine fractie (20%) van de berekende totale PM₁₀-concentratie is, zal de totale PM_{2,5}-concentratie ter hoogte van de beoordelingslocaties voor alle scenario's aanmerkelijk lager dan 25 µg/m³ blijven. Daarmee wordt voldaan aan de toekomstige (vanaf 1 januari 2015) norm voor PM_{2,5}.

6. OVERIGE ASPECTEN

6.1 INVESTERINGS- EN JAARKOSTEN ALTERNATIEVEN

Voor batterij-, volière- en scharrelhuisvesting zijn systemen ontwikkeld die de bijvoorbeeld NH₃ (verder) terugdringen. Voor een aantal van deze systemen zijn in de KWIN geschatte jaarlijkse kosten gegeven op basis van de verwachte levensduur en energieverbruik. Deze kosten uit de KWIN zijn gebaseerd op systemen voor.

Hierna is, op basis van gegevens uit de KWIN, een overzicht opgenomen van de verschillende kosten tussen de toe te passen stalsystemen. De weergegeven kosten betreffen de kosten welke ten opzichte van een “standaard” stal met “grondhuisvesting voor legrassen” (E 2.7, Rav) moeten worden gemaakt. De jaarkosten voor de overige systemen zijn extra bovenop de kosten voor dit systeem. De (investerings)-kosten uit de KWIN zijn gebaseerd op een stal voor 30.000 leghennen.

<i>Rav-code</i>	<i>Omschrijving systeem</i>	<i>(extra)investering</i>	<i>Jaarkosten investering</i>	<i>Jaarkosten energie</i>	<i>Jaarkosten totaal</i>
		<i>€/ dierplaats</i>	<i>€/ dierplaats</i>	<i>€/ dierplaats</i>	<i>€/ dierplaats</i>
<i>E 2.7*</i>	<i>Grondhuisvesting van legrassen¹⁾</i>	<i>33,-</i>	<i>3,00</i>	<i>--</i>	<i>3,00</i>
<i>E 2.11.2</i>	<i>Volière, met min. 50% rooster, mestbandbeluchting en mestafdraaien³⁾</i>	<i>-5,55</i>	<i>-0,21</i>	<i>0,11</i>	<i>-0,10</i>
<i>E 2.13</i>	<i>Biologisch luchtwas-systeem 70% reductie</i>	<i>3,10</i>	<i>0,49</i>	<i>0,47</i>	<i>0,96</i>

** de jaarkosten voor de “niet-batterijhuisvesting” geldt voor een standaardstal van 30.000 dieren*

- 1) E2.7, grondhuisvesting is de “standaardstal”. De jaarkosten voor de overige systemen zijn extra bovenop de kosten voor dit systeem.*
- 2) Bij de chemische luchtwassers is dit inclusief andere exploitatiekosten zoals afzet van spuiwater.*
- 3) Lagere investeringskosten dan “standaardstal”.*

6.2 KLIMAAT EN BROEIKASGASSEN

Een toename van het energieverbruik levert indirect ook een toename aan fossiele brandstof op. Gassen welke een (mogelijke) bijdrage leveren aan de klimaatverandering zijn onder meer lachgas (N₂O), methaan (CH₄) en kooldioxide (CO₂).

Wageningen Livestock Research heeft in 2009 metingen verricht naar fijnstof. Bij deze metingen zijn tevens de emissies van methaan en lachgas bij hennen in volièrehuisvesting bepaald. Uit deze metingen bij het jaarrond houden van leghennen in volièrehuisvesting komt per dierplaats 27,3 gram CH₄ en 11,2 gram N₂O vrij. Op dit moment is verder niet duidelijk in welke mate eventuele

ammoniakreducerende maatregelen (zoals luchtwassers) ook een reducerend effect hebben op de emissie van CH₄ en N₂O.

Verder staat in het rapport van MNP uit 2008, “*Greenhouse Gas Emissions in the Netherlands 1998-2005*” staat vermeld dat de bijdrage van de intensieve varkens- en pluimveehouderij, aan de totale nationale emissie van broeikasgassen, zeer beperkt is, namelijk minder dan 1%. Zodoende is er in de periode 2008-2012 (eerste periode van het klimaatbeleid) voor de agrarische sector dan ook geen reductiedoelstelling opgenomen.

6.3 ONGEWONE VOORVALLEN

Stroomuitval

De stallen worden voorzien van een alarminstallatie. Indien de omstandigheid zich voordoet dat de stroomvoorziening of ventilatie uitvalt, wordt de veehouder / een medewerker automatisch gewaarschuwd en wordt er een noodstroomaggregaat automatisch in werking worden gezet. Er zijn geen verschillen, voor dit aspect, tussen de verschillende scenario's.

Brandveiligheid

Er zal alleen gebruik gemaakt worden van goedgekeurde installaties. Om de gevolgen van een brand te beperken zijn binnen de veehouderij de diverse brandpreventieve maatregelen (bijvoorbeeld brandblusmiddelen e.d.) aangebracht.

Er zijn geen verschillen voor het brandveiligheid aspect tussen de verschillende scenario's.

Ongevallen

Om bedrijfsongevallen te beperken worden diverse maatregelen getroffen. In het algemeen kan worden aangegeven dat bij het gebruik van voermachines, ventilatiesystemen etc. specifieke voorschriften gelden die bij de betreffende machines worden bijgeleverd, waarvan de aanvrager dan wel het personeel kennis neemt voor gebruik van het materiaal. Bij het verplaatsen van grote groepen dieren en/of het verrichten van veterinaire handelingen wordt vrijwel altijd met meerdere personen tegelijk samengewerkt. Het risico op ongevallen wordt tevens verkleind door met deskundig personeel te werken.

6.4 VEEZIEKTEN

Bij het uitbreken van een veeziekte, zoals bijvoorbeeld vogelgriep / -pest, kan de situatie zich voordoen dat het bedrijf tijdelijk wordt afgesloten. Dat wil zeggen dat tijdens deze periode geen dieren mogen worden aan- en afgevoerd. Door een ruime bedrijfsopzet en de relatieve grote leefoppervlaktes van de dieren is de opvangcapaciteit van het bedrijf relatief groot. Ook de opslag van pluimveemest kan in geval van een calamiteit voor een langere periode worden gewaarborgd.

Om de risico's van ziekte-insleep op het bedrijf te beperken diegene die de stallen willen bezoeken/betreden, zich houden aan strikte hygiëneregels (onder andere bedrijfskleding, toegang via hygiënesluis, etc.).

6.5 VOLKSGEZONDHEID EN ZOÖNOSEN

Zoönosen zijn infectieziekten veroorzaakt door micro-organismen die kunnen overgaan van dieren op mensen. Zoönosen welke bijvoorbeeld ook bij pluimvee kunnen voorkomen zijn Toxoplasmose, het influenzavirus (griepvirus) en de Salmonella-bacterie. Onderstaande informatie over volksgezondheidsaspecten met betrekking tot zoönosen, welke kunnen voorkomen bij (pluim)vee, is afkomstig uit het RIVM briefrapportnr. 215011002.

Toxoplasmose

Toxoplasmose is wereldwijd één van de meest voorkomende parasitaire zoönosen. De kat is eindgastheer van de parasiet en kan na infectie besmette eitjes (oöcyten) in de omgeving uitscheiden. De mens is tussengastheer. Dit betekent dat de mens wel besmet kan raken maar de besmetting niet over kan dragen op andere mensen. De meeste infecties bij de mens verlopen zonder verschijnselen. Bij bepaalde risicogroepen (mensen met een verlaagde afweer en zwangeren) kan de infectie ernstige gevolgen hebben. Zwangere vrouwen kunnen de infectie overdragen op het ongeboren kind. Dit is de enige vorm van mens op mens overdracht en kan leiden tot een miskraam of tot aangeboren afwijkingen. Het is niet precies bekend hoe vaak Toxoplasmose in Nederland voorkomt, maar recente schattingen geven jaarlijks circa 100 infecties bij ongeboren vrucht of pasgeborenen aan.

Dieren zoals varken en kip zijn ook tussengastheren. Dieren raken geïnfecteerd door het eten van met eitjes besmette andere dieren (muis) of doordat ze in contact komen met besmette oöcysten in een buitenmilieu.

De mens kan geïnfecteerd raken door contact met, met eitjes besmette aarde of door het eten van met eitjes besmette groenten. Besmetting kan ook optreden door het eten van rauw of niet goed doorbakken vlees, wat om die reden dan ook ontraden wordt aan zwangere vrouwen.

Salmonella

Salmonella is een belangrijke verwekker van voedselgerelateerde darminfecties bij de mens. In 2006 is het aantal patiënten geschat op 37.000, waarvan er 5.200 een huisarts bezochten. Infecties bij de mens treden voornamelijk op door het eten van besmet vlees of eieren. Dieren zijn vaak drager van een Salmonella-bacterie, zonder er zelf ziek van te worden. De Salmonella-bacterie wordt via de mest uitgescheiden en kan op die manier andere dieren besmetten. Overdracht van mens op mens treedt vrijwel niet op.

Sinds 1997 zijn diverse controleprogramma's opgezet om het aantal besmettingen met Salmonella in de pluimveesector te verminderen. Mede als gevolg daarvan is er over de hele keten een geleidelijke afname te zien van besmetting.

Influenzavirus

Wilde watervogels zijn het “reservoir” voor de influenza onder pluimvee. Bij pluimvee leidt influenza meestal tot milde verschijnselen (laag pathogene aviaire influenza).

In 2003 heeft Nederland te maken gehad met een uitbraak onder pluimvee van (in dat geval) hoog pathogeen aviaire influenza. Tijdens de uitbraak van deze aviaire influenza H7N7 onder pluimvee bleek dat de kans dat een geïnfecteerd bedrijf een ander bedrijf infecteert 1 tot 2 % voor bedrijven binnen een straal van 2 kilometer. Voor bedrijven op een afstand groter dan 10 kilometer bedroeg de kans op besmetting, 0,03%.

Sinds deze uitbraak in 2003 worden bloedmonsters genomen en getest op de aanwezigheid van antistoffen tegen bepaalde subtypen van het aviaire influenzavirus. In de opfokfase van legkippen gebeurt dit voor het afleveren, bij legbedrijven, waar de dieren binnen worden gehouden dieren 1x per jaar en bij bedrijven met uitloop 4x per jaar. Zodra antistoffen worden gevonden wordt het betreffende pluimvee geïnspecteerd en worden verdere monsters afgenomen om te bepalen of het influenzavirus aanwezig is.

6.6 NATUUR, GEBIEDS- EN SOORTENBESCHERMING

In Nederland is de gebiedsbescherming, voor zover deze betrekking heeft op de landbouw, geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij en de Natuurbeschermingswet 1998

Wet ammoniak en veehouderij

In het voorgaande wordt reeds ingegaan op de gebiedsbescherming zoals deze volgt uit de Wet ammoniak en veehouderij. De ammoniakemissie van een agrarisch bedrijf dient getoetst te worden aan het gestelde in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Een vergunning voor het oprichten/veranderen van een veehouderij wordt geweigerd indien de aanvraag betrekking heeft op een uitbreiding van het aantal dieren en deze veehouderij geheel of gedeeltelijk is gelegen in een zeer kwetsbaar gebied, dan wel in een zone van 250 meter rond een zodanig gebied.

Het onderhavige bedrijf is niet gelegen in een zeer kwetsbaar gebied, of in de 250-meter zone daaromheen. De ammoniakemissie afkomstig van onderhavige veehouderij vormt op grond van de Wet ammoniak en veehouderij voor de gevraagde vergunning dan ook geen beperkend toetsingskader en / of belemmering.

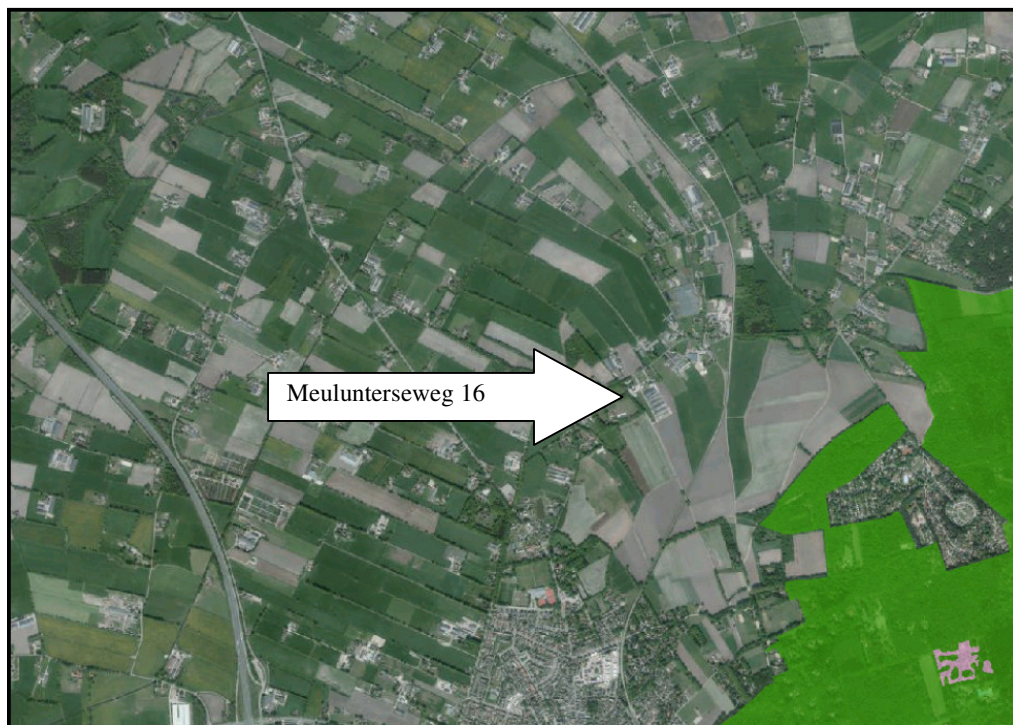
Gebiedsbescherming, Natura-2000

In het kader van Europese regelgeving zijn binnen Nederland Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden aangemeld (VHR-gebieden). Deze gebieden worden ook wel Natura 2000 gebieden genoemd en vallen onder de werkingssfeer van de Natuurbeschermingswet. Hiervoor is de Provincie Gelderland het bevoegd gezag.

Beschermd gebied	Status	Afstand rand van het gebied (km)
Veluwe	Habitat-en vogelrichtlijn	0,7

Met betrekking tot de vergunbaarheid en het vergelijken van een initiatief in het kader van de Natuurbeschermingswet is niet de thans vergunde milieusituatie (rechtsgeldige omgevingsvergunning) van belang, maar de vergunde milieusituatie ten tijde van het definitief aanwijzen van betreffend Natura-2000-gebied. In geval van de “Veluwe” is de maatgevende datum zodoende 24 maart 2000, met andere woorden, met betrekking tot het toetsingskader uit de Natuurbeschermingswet is dit de referentiesituatie.

Zodoende wordt in dit MER-rapport het gewenste initiatief vergeleken met de voor de Natuurbeschermingswet relevante referentiesituatie, namelijk zoals deze gold op 24 maart 2000.

Met het berekeningsmodel Aagro-stacks is de ammoniakdepositie vanaf het bedrijf op de dichtst bijgelegen rand (worst case) van de verschillende habitattypen berekend (zie voor uitvoerige resultaten de berekeningen in de bijlage, Natuurbeschermingswetvergunning d.d. 4 maart 2013).

<i>Habitatype</i>	<i>24 maart 2000</i>	<i>Gewenste situatie</i>	<i>verschil</i>
H4030 Droge heide	13,3	5,7	-7,6
H4030 Droge heide	12,8	5,5	-7,3
H2330 Zandverstuivingen	14,4	6,2	-8,2
H2310 Stuifzandheide	12,3	5,3	-7,0
H9120 Beuken- eikenbos	5,0	2,1	- 2,9
H9190 Oude eikenbossen	5,1	2,2	-2,9
H3160 Zure vennen	2,6	1,1	-1,5

Provincie Gelderland heeft op 3 maart 2013 de Natuurbeschermingswetvergunning voor de gewenste situatie verleend (zie bijlage). Natura-2000 en de Natuurbeschermingswet vormen dan ook geen belemmering om de gewenste situatie te realiseren.

7. VERGELIJKING SCENARIO'S

7.1 LOCATIE

Het bedrijf is reeds lange tijd gevestigd aan de Meulunterseweg 16 te Lunteren.. De thans gewenste omschakeling en nieuwbouw kan worden gerealiseerd binnen het bestaande bouwblok in de bestaande gebouwen.

De bestaande locatie biedt voldoende mogelijkheden, het bestemmingsplan biedt de mogelijkheid/wijzigingsbevoegdheid de gewenste situatie te realiseren. Voor het, vanwege de thans gewenste bedrijfssituatie, eventueel verplaatsen van de bedrijfsactiviteiten naar een andere locatie bestaat, los van de vraag of er een andere geschikte locatie beschikbaar is, dan ook geen aanleiding.

7.2 STALINRICHTING

In de gewenste bedrijfssituatie worden de leghennen gehuisvest in een zogenaamd voliëresysteem. Ten opzicht van een stal uitgevoerd met grondhuisvesting biedt een voliërestal aanmerkelijk meer leef-oppervlakte (meer leefniveaus), waardoor meer legkippen gehouden kunnen worden. Bovendien heeft een voliëresysteem een (aanmerkelijk) lagere ammoniakemissiefactor dan een grondhuisvestingssysteem.

Investerings en exploitatiekosten

In paragraaf 6.2 van deze MER wordt uitvoerig ingegaan op de extra investeringen en exploitatiekosten welke nodig zijn voor het in werking hebben van luchtwassystemen. Hieruit blijken forse extra en terugkerende investeringen bij het toepassen van (chemische en biologische) luchtwassystemen. Deze extra investeringen zijn bedrijfseconomisch niet verantwoord, nu de thans gewenste uitbreiding met een nieuwe voliëre stal, feitelijk gezien de capaciteit van het bedrijf terug brengt op het eerder vergunde niveau van circa 180.000 legkippen en deze reeds gepaard gaat met forse investeringen.

Bovenstaande praktische en financiële nadelen, tezamen met het ontbreken van financiële middelen, leiden ertoe dat onderhavig initiatief er toe strekt om gebruik te maken van een regulier voliëre systeem.

7.3 AFWEGING SCENARIO'S

In onderstaande tabel is voor de verschillende scenario's weergegeven of zij relatief gunstig, neutraal of ongunstig scoren ten opzichte van de andere scenario's.

	<i>Ref</i>	<i>Alt 1</i>
<i>Aspect</i>		
Ammoniak	0	+
Geur	0	+
PM10	0	-
Geluid	0	0
Transport	0	0
Bodem	0	0
Natura-2000 (gebiedsbescherming)	0	+
Energieverbruik	0	-
Dierenwelzijn	0	++
Investering	0	-
Rentabiliteit	0	++

- = ongunstig, 0 = neutraal en + = gunstig

7.4 CONCLUSIE

Uit tabel in voorgaande paragraaf blijkt dat het gewenste scenario op veel van de onderzochte aspecten het meest gunstig scoort ten opzichte van de referentiesituatie.

De keuze voor het stalsysteem zoals beschreven in het alternatief wordt voldaan aan de wettelijke normen uit onder meer de Wet geurhinder en veehouderij, de IPPC-richtlijn en de Wet luchtkwaliteit.

Het in alle volièrestallen toegepaste systeem heeft de laagste ammoniakemissiefactor. Het gewenste systeem heeft een ammoniakemissiefactor van 0,025 kg NH₃ per dierplaats tegen 0,037, 0,042, 0,055 of 0,090 kg NH₃ voor de andere mogelijke volière systemen.

Het gewenste huisvestingssysteem dat in de volièrestallen wordt toegepast voldoet bovendien individueel aan het criteria voor BBT++ op basis van de IPPC beleidslijn (BBT++ = 0,055 kg NH₃ per dierplaats)

Verdere reductie van de emissiefactoren zou, hoewel op basis van de huidige wet- en regelgeving niet perse noodzakelijk, in theorie gehaald kunnen worden door het extra toepassen van biologische/ of chemische luchtwassystemen op de stallen. Dit minst milieubelastende alternatief, is in onderhavige situatie om meer redenen niet realistisch.

Toepassing van de gewenste situatie geeft het beste rendement op de investeringen, de meeste flexibiliteit en het meest gunstige toekomstperspectief. Het leidt bovendien tot een duurzaam agrarisch bedrijf dat, mede door toepassing van volièrehuisvesting voor de legkippen, ook op het gebied van dierenwelzijn volledig is ingericht op de toekomst.

Het voorkeursalternatief (Alt) is, alle aspecten in realiteit bezien, de meest verantwoorde en bedrijfseconomisch gezien, realistische keuze voor het bedrijf aan de Meulunterseweg 16 te Lunteren.

8. EVALUATIEPLAN

Na de realisatie van de gewenste situatie moet, gelet op het gestelde in het MER-besluit, de gemeente Ede (= bevoegd gezag) een evaluatieonderzoek uitvoeren. Dit evaluatieonderzoek heeft als doel om de voorspelde effecten te vergelijken met de daadwerkelijk optredende effecten. Indien wenselijk / noodzakelijk kan de gemeente vervolgens aanvullende maatregelen of voorschriften stellen en deze als voorschrift verbinden aan de omgevingsvergunning.

Initiatiefnemer dient als “uitvoerende” er voor zorg te dragen dat de gestelde normen en voorschriften worden nageleefd. De gemeente Ede heeft hierbij een controlerende functie.

Belangrijke milieuaspecten als gevolg van de beoogde activiteiten zijn de ammoniak-, geur-, en fijnstof-emissie. De omvang van deze emissies worden bepaald door het aantal dieren en de wijze van huisvesting. Het aantal dieren en de stalsystemen moeten op basis van het gewenste scenario worden uitgevoerd. Na de realisatie dient te worden beoordeeld of het aantal dieren en de huisvestingssystemen in overeenstemming zijn met het alternatief.

Er worden daarnaast maatregelen genomen om eventuele (milieu)risico's te vermijden. Hierbij kan worden gedacht aan het toepassen van geautomatiseerd alarm- en voersysteem, de beschikbaarheid van mobiele noodstroomaggregaten en het toepassen van een emissiearm stalsysteem om de uitstoot van stof, ammoniak en geur te verminderen.

Als gevolg van externe factoren zouden deze inschattingen kunnen wijzigen. De vastgestelde bedrijfssituatie zal in de toekomst dan ook geëvalueerd moeten worden en eventueel moeten worden gecheckt met behulp van een controlemeting.

In onderstaand tabel zijn voor de meest relevante onderdelen / aspecten de frequentie en wijze van registreren opgenomen:

Onderdeel	Frequentie	Wijze van registreren	Bewaarplaats
Stalsysteem	Na de omschakeling / nieuwbouw stal en vervolgens periodiek	Bevindingen	Milieulogboek
Aantal dieren	Continue	Aantal	Financiële boekhouding / diertellingen
Elektriciteitsverbruik	Maandelijks	KWh	Logboek
Aanvoer dieren	Bij aanvoer	Aantallen	Financiële boekhouding / diertellingen
Afvoer dieren	Na afleveren	Aantallen	Financiële boekhouding / diertellingen

Onderdeel	Frequentie	Wijze van registreren	Bewaarplaats
In werking zijn alarminstallatie	Indien van toepassing	Tijdstip en reden	Milieulogboek
Aanvoer mengvoer	Wekelijks	Hoeveelheid en soort / leverancier	MINAS / Financiële boekhouding
Afvoer kadavers	Op afroep	Hoeveelheid / inzamelaar / vervoerder	Logboek / afgiftebonnen / Financiële boekhouding
Afvoer mest	2 wekelijks	Hoeveelheid / vervoerder	Logboek / afgiftebonnen / Financiële boekhouding
Afvoer overige afvalstoffen	Op afroep	Hoeveelheid / inzamelaar / vervoerder	Logboek / afgiftebonnen / Financiële boekhouding
De bezoekers van de pluimveehouderij	Dagelijks	Bezoeker / doel	Logboek
Inspectie verwarming / koeling	Jaarlijks	Bevindingen	Logboek
Inspectie brandblusmiddelen	Jaarlijks	Bevindingen	Logboek
In werking zijn alarminstallatie	Indien van toepassing	Tijdstip en reden	logboek

9. VERKLARENDE WOORDENLIJST

BEGRIPPEN

Achtergronddepositie

Totale ammoniakdepositie in een bepaald gebied, afkomstig van de veehouderijen gezamenlijk.

Agrarisch gebied

Gedeelten van het buitengebied, in eerste instantie bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf.

Ammoniakdepositie

Depositie van potentieel zuur, afkomstig van ammoniak, gemeten in mol per hectare per jaar.

Ammoniakemissie

Emissie van potentieel zuur, afkomstig van ammoniak, gemeten in kilogram per jaar.

Bestemmingsplan

Een gemeentelijk plan voor een deel van de gemeente en bindend voor de burgers, waarin de ruimtelijke inrichting in voorschriften en op een plankaart is vastgelegd.

Bouwblok

In bestemmingsplan vastgelegd bouwvlak, waarbinnen een bedrijf met in achtneming van de 'spelregels' gebouwen kan oprichten.

Bulksilo

(meestal) cilindervormige opslagplaats voor stort- of bulkgoederen zoals poeders en korrelvormige producten als veevoer en granulaat.

Concentratiegebied

In de Meststoffenwet was er sprake van concentratie- en niet concentratiegebied, dit hield verband met de concentratie van intensieve veehouderij in deze gebieden. In de nieuwe Wet geurhinder en veehouderij heeft men besloten hierbij aan te sluiten voor wat betreft de bepaling van de geurnormen (er is sprake van een verschil in geurbeleving in deze twee gebieden).

Cumulatieve geurhinder

Geuremissie afkomstig van meerdere intensieve bedrijven, welke door geurgevoelige objecten als hinderlijk kan worden ervaren.

Diervverblijf

Al dan niet overdekte ruimte waarbinnen dieren worden gehouden.

Drinknippels

Voorziening voor watertoediening aan pluimvee of varkens. Aan een waterleiding zit een -door het dier te bedienen- nippel waaruit het water rechtstreeks in de bek van het dier stroomt.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

Doel van de EHS is het realiseren van een netwerk van natuurgebieden door middel van natuurbehoud en natuurontwikkeling.

Emissies

Uitwerp, uitstoot van vloeibare, gasvormige en vaste stoffen (stofdeeltjes), of van geluid, naar lucht, water of naar bodem.

Emissiepunt

Punt waarvandaan emissie ontstaan binnen een dierverblijf in de buitenlucht reeds.

Flora- en faunawet

Deze wet biedt, uit het oogpunt van het natuurbehoud, bescherming aan in- en uitheemse planten- en diersoorten die in het wild leven. Provincies kunnen plaatsen aanwijzen als beschermde leefomgeving. Het gaat hierbij om gebieden die van wezenlijke betekenis zijn als leefomgeving voor een beschermde inheemse soort. De provincies kunnen dan bepaalde handelingen verbieden of aan beperkingen onderhevig maken. Voorbeelden van beschermde leefomgevingen zijn een dassenburcht of een vijver met kamsalamanders.

Geuremissiefactor

Bij ministeriele regeling vastgestelde geuremissie per dier, behorende bij een daartoe aangewezen diercategorie.

Geurgevoelig object

Gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt.

Goothoogte

De onderzijde van het dak, ter hoogte waar een dakgoot gehangen kán worden.

Groen Label systeem

In 1992 is de stichting Groen Label in het leven geroepen (o.a.) ter bevordering van de ontwikkeling van emissiearme stalsystemen. Als een stal voldeed aan de criteria van de stichting kreeg de stal een Groen Label nummer en kon men gebruik maken van de financiële en milieutechnische voordelen die dit systeem kon bieden. Inmiddels is de Groen Label certificering voor stallen afgeschaft, de naam Groen Label leeft echter voort als synoniem voor ammoniakemissie arm stalsysteem.

Habitatrichtlijn

Europese richtlijn die de lidstaten van de Europese Unie verplicht tot het aanwijzen van habitatrichtlijngebieden en de implementatie van het beschermingskader in nationale wetgeving. De bescherming van habitatrichtlijngebieden is geregeld in de nieuwe Natuurbeschermingswet. De Flora- en faunawet regelt de bescherming van de in- en uitheemse planten en dieren.

Habitattypen

Aanduiding van het leefgebied van specifieke planten- en diersoorten. Om deze leefgebieden te behouden zijn de belangrijkste gebieden waarin zij voorkomen, aangemeld bij de Europese Commissie. Hierdoor genieten deze gebieden bescherming volgens de Habitatrichtlijn.

Habitat

Leefgebied van bepaalde soort(en).

Huisvestingssysteem

Gedeelte van een dierenverblijf, waarin dieren van één diercategorie op dezelfde wijze worden gehouden.

IPPC-richtlijn

Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging, PbEG L257.

(zeer)Kwetsbaar natuurgebied

Voor verzuring gevoelige gebieden gelegen binnen de ecologische hoofdstructuur, vastgesteld door de provincie.

Maximale emissiewaarde

Ammoniakemissie per dierplaats, die ingevolge een voorschrift gesteld krachtens artikel 8.44 van de Wet milieubeheer bij een diercategorie ten hoogste mag plaatsvinden.

Mechanische ventilatie

Ten bate van de luchtverversing in de stal dient er geventileerd te worden. Dit kan op natuurlijke wijze (natuurlijke trek in de stal) of op gedwongen wijze, middels ventilatoren, dit heet mechanische ventilatie.

Meteostation

Station waar weersomstandigheden worden gemeten (meteorologie)

Milieueffectrapportage

Een wettelijk vereist rapport waarin, voordat een bepaald project wordt uitgevoerd, de gevolgen (effecten) voor het milieu worden berekend en beschreven.

Natura 2000

De Europese vogel- en habitatrictlijngebieden vormen samen een groot Europees netwerk van beschermde gebieden: het Natura 2000 netwerk. Doel is het voortbestaan van natuurlijke habitats en leefgebieden van plant- en diersoorten op de langere termijn veilig te stellen.

Nokhoogte

Hoogste punt van het dak

Nbw: Natuurbeschermingswet 1998 / beschermde natuurmonumenten

De Natuurbeschermingswet beschermt zogeheten natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten. Voor activiteiten in en rond deze gebieden die invloed hebben op de natuurlijke kenmerken is een vergunning vereist van het ministerie van LNV. De nieuwe Natuurbeschermingswet regelt ook de wettelijke bescherming van vogel- en habitatrictlijngebieden (Natura2000-gebieden).

Natuurmonument

Terreinen en wateren, aangewezen door de minister van LNV in overeenstemming met de minister van VROM, die van algemeen belang zijn uit een oogpunt van natuurschoon of natuurwetenschappelijke betekenis.

Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS)

Provinciale uitwerking van de Ecologische Hoofdstructuur.

Receptorpunt

In de context van de geurtoetsing: de dichtstbijzijnde gevel van en voor geur gevoelig object (bijvoorbeeld een woning)

Regeling Geurhinder en Veehouderij (Rgv)

In de Wet Geurhinder en Veehouderij wordt voorgeschreven hoe de uitstoot van geur uit een veehouderij getoetst moet worden. In deze wet wordt verwezen naar de Regeling Geurhinder en Veehouderij. In deze Regeling staan o.a. de stankfactoren vermeld. Een Regeling kan afzonderlijk van de Wet aangepast worden.

Rijksdriehoeks- of Amersfoortse coördinaten

In Nederland wordt in de Topografie gebruik gemaakt van Rijksdriehoeks- of Amersfoortse coördinaten. Dit is een raster van coördinaten welke als middelpunt de Onze-Lieve-Vrouwetoren in Amersfoort heeft. Op basis hiervan kan de locatie van een object worden teruggevonden.

Robuuste verbinding

Grootschalige verbindingen tussen grote natuurgebieden. Door deze verbindingen worden de leefgebieden vergroot.

Streekplan

Een door de provincie opgesteld plan, waarin de gewenste toekomstige ontwikkeling met betrekking tot de ruimte in de provincie is aangegeven.

Structuurschema Groene Ruimte

Structuurschema uit 1995 waarin de visie van het Rijk op natuur en landelijk gebied is vastgelegd. De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke, natuurlijke kenmerken in de Ecologische Hoofdstructuur.

Vogelrichtlijn

Europese richtlijn die betrekking heeft op de instandhouding van alle natuurlijke, in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. De richtlijn regelt de bescherming, het beheer en de regulering van deze soorten en stelt regels voor de exploitatie daarvan. De richtlijn is van toepassing op vogels, hun eieren, hun nesten en hun leefgebieden. De lidstaten zijn verplicht alle nodige maatregelen te nemen om de bedoelde vogelsoorten een voldoende gevarieerdheid van leefgebieden en een voldoende omvang ervan te geven, in stand te houden of te herstellen.

V-stacks vergunning

Rekenmodel welke de geurbelasting uit een veehouderij op omliggende objecten kan berekenen.

AFKORTINGEN

Amvb:	Algemene maatregel van bestuur
BAT:	Best Available Techniques
BBT:	Beste Beschikbare Technieken
BREF-documenten:	Best Available Techniques reference documenten
B en W:	Burgemeester en Wethouders
EG:	Europese Gemeenschap
EHS:	Ecologische hoofdstructuur
GS:	Gedeputeerde Staten
IAV:	Interimwet ammoniak en veehouderij
IPPC:	Integrated Pollution Prevention and Control
Ivb:	Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer
Kg:	Kilogram
KWh:	Kilowattuur
LVN:	Landbouw natuur en voedselkwaliteit
MER:	Milieueffectrapportage
MINAS:	Mineralenaangiftesysteem
MMA:	Meest milieuvriendelijk alternatief
NeR:	Nederlandse emissierichtlijn Lucht
NH ₃ :	Ammoniak
NMP:	Nationaal Milieubeleidsplan
NRB:	Nederlandse Richtlijn Bodembescherming
Oue:	Odour units
Rav:	Regeling ammoniak en veehouderij
Rgv:	Regeling geurhinder en veehouderijen
VHR-gebied:	Vogelrichtlijn- en Habitatgebied
VNG:	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VROM:	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
Wav:	Wet ammoniak en veehouderij
Wgv:	Wet geurhinder en veehouderij
Wm:	Wet milieubeheer
WRO:	Wet op de Ruimtelijke Ordening
Wvo:	Wet verontreiniging oppervlaktewateren

10. REFERENTIES

- Kwantitatieve informatie Veehouderij 2010-2011, Animal Science Group, Wageningen UR, Lelystad.
- Informatieblad veehouderijen herziene versie, Infomil, november 2004.
- Ingrated Pollution Prevention and Control (IPPC) Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003. BREF code ILF.
- Internetsite Infomil: www.infomil.nl.
- Internetsite Senter: www.senter.nl.
- Internetsite Ministerie van LNV: www.minlnv.nl.
- Internetsite Ministerie van VROM: www.vrom.nl.
- Toepassing van luchtbehandelingstechnieken binnen de intensieve veehouderij, Agrotechnology & food innovations B.V in opdracht van Ministerie van LNV, Rapport 029, R.W. Melse en H.C. Willers.
- Rapport Stallucht en Planten door het Instituut voor Plantenziektenkundig Onderzoek (IPO).
- “Opties voor reductie van fijn stof emissie uit de veehouderij” (RIVM en Altera) en “Fijn stof uit stallen” (ECN);
- Aagro-stacks, berekeningsmodel NH₃-depositie, 2007 (ministerie LNV/VROM)
- Beschrijvingen huisvestingssystemen, www.infomil.nl
- V-stacks vergunningen, berekeningsmodel geuremissie, 2007 (ministerie LNV/VROM)
- RIVM briefrapportnr 215011002: “Volksgezondheidsaspecten van veehouderijmegabedrijven in Nederland; Zoönosen en antibioticumresistentie”

BIJLAGEN:

1. milieutekening gewenst situatie
2. V-stackberekeningen
3. luchtkwaliteit berekeningen ISL3a
4. toelichting parameters rekenmodellen
5. landschappelijke inpassing gewenste situatie (beoordeeld en goedgekeurd)
6. beoordelingsbrief gemeente Ede, n.a.v. planologisch principeverzoek +verzoek
nevenactiviteit
7. toelichting op aanvraag omgevingsvergunning “Milieu”
8. natuurbeschermingswetvergunning Provincie Gelderland
9. technische leaflets stalsystemen en PM₁₀-reductie
10. akoestisch rapport

Bijlage 1: milieutekening

Bijlage 2: Berekening geurbelasting (V-Stacks-vergunning)

Bijlage 3: Luchtkwaliteitsberekeningen ISL3a

Bijlage 4: toelichting parameters rekenmodellen

Stal H	Referentie	Alternatief
Coördinaat emissiepunt	Lengteventilatie + stofbak X 171.251 , Y 457.081	Lengteventilatie + stofbak X 171.251 , Y 457.081
Gemiddelde gebouwhoogte	Nok 8,8 Goot 3,85 → 6,3 m	Nok 8,8 Goot 3,85 → 6,3 m
Emissiepunthoogte	4,5 m	4,5 m
Uitstroomsnelheid	0,4 m/s (horizontale uitstroom)	0,4 m/s (horizontale uitstroom)
Coördinaat <u>zwaartepunt</u> stal	X 171.228 en Y 457.068	X 171.228 en Y 457.068
Lengte stal in meters	57,2 m lang	57,2m lang
Breedte stal in meters	24,78 m breed	24,78 m breed
Oriëntatie lengteas	29°	29°
Aantal dieren + systeem RAV	43.720 leghennen E 2.5.6	50.000 legkippen E 2.5.6
NH ₃ dierplaats/totaal	0,03 kg	0,03 kg
Ou _E /m ³ dierplaats	0,35 ou, totaal =15.302 ou	0,35 ou, totaal = 17.500 ou
Fijnstof g per j dierpl	23 gr per dierplaats	9,7 gr per dierplaats (met maatregelen)

Stal J	Referentie	Alternatief
Coördinaat emissiepunt	Lengteventilatie X 171.277 , Y 457.059	Lengteventilatie X 171.277 , Y 457.059
Gemiddelde gebouwhoogte	Nok 6,5 Goot 3,6 → 5,05 m	Nok 6,5 Goot 3,6 → 5,05 m
Emissiepunthoogte	1,8 m	1,8 m
Uitstroomsnelheid	0,4 m/s horizontale uitstroom	0,4 m/s horizontale uitstroom
Coördinaat <u>zwaartepunt</u> stal	X 171.249 en Y 457.041	X 171.249 en Y 457.041
Lengte stal in meters	68 m lang	68 m lang
Breedte stal in meters	16.6 m breed	16.6 m breed
Oriëntatie lengteas	29°	29°
Aantal dieren + systeem RAV	23.360 leghennen E 2.5.2	20.000 legkippen E 2.11.3
NH ₃ dierplaats/totaal	0,0012 kg	0,025 kg
Ou _E /m ³ dierplaats	0,35 ou, totaal = 8.176 ou	0,34 ou, totaal = 6.800 ou
Fijnstof g per j dierpl	5 gr per dierplaats	39 gr per dierplaats (met maatregel)

Stal K	Referentie	Alternatief
Coördinaat emissiepunt	Lengteventilatie X 171.288 , Y 457.037	Lengteventilatie X 171.288 , Y 457.037
Gemiddelde gebouwhoogte	Nok 6,5 Goot 3,6 → 5,05 m	Nok 6,5 Goot 3,6 → 5,05 m
Emissiepunthoogte	1,8 m	1,8 m
Uitstroomsnelheid	0,4 m/s, horizontale uitstoot	0,4 m/s, horizontale uitstoot
Coördinaat <u>zwaartepunt</u> stal	X 171.262 en Y 457.019	X 171.262 en Y 457.019
Lengte stal in meters	68 m lang	68 m lang
Breedte stal in meters	16,6 m breed	16,6 m breed
Oriëntatie lengteas	29°	29°
Aantal dieren + systeem RAV	39.000 leghennen E 2.5.2	20.000 legkippen E 2.11.3
NH ₃ dierplaats/totaal	0,012 kg	0,025 kg
Ou _E /m ³ dierplaats	0,35 ou, totaal = 13.650 ou	0,34 ou, totaal = 6.800 ou
Fijnstof g per j dierpl	5 gr per dierplaats	39 gr per dierplaats (met maatregel)

Stal L	Referentie	Alternatief
Coördinaat emissiepunt	Lengteventilatie X 171.299 , Y 457.017	Lengteventilatie X 171.299 , Y 457.017
Gemiddelde gebouwhoogte	Nok 6,96 Goot 3,6 → 5,3 m	Nok 6,96 Goot 3,6 → 5,3 m
Emissiepunthoogte	2,7 m	2,7 m
Uitstroomsnelheid	0,4 m/s, horizontale uitstoot	0,4 m/s, horizontale uitstoot
Coördinaat <u>zwaartepunt</u> stal	X 171.272 en Y 456.998	X 171.272 en Y 456.998
Lengte stal in meters	68 m lang	68 m lang
Breedte stal in meters	19,3 m breed	19,3 m breed
Oriëntatie lengteas	29°	29°
Aantal dieren + systeem RAV	39.000 leghennen E 2.5.2	20.000 legkippen E 2.11.3
NH ₃ dierplaats/totaal	0,012 kg	0,025 kg
Ou _E /m ³ dierplaats	0,35 ou, totaal = 13.650 ou	0,34 ou, totaal = 6.800 ou
Fijnstof g per j dierpl	5 gr per dierplaats	39 gr per dierplaats (met maatregel)

Stal M	Referentie	Alternatief
Coördinaat emissiepunt	Lengteventilatie X 171.311 , Y 456.995	Lengteventilatie X 171.311 , Y 456.995
Gemiddelde gebouwhoogte	Nok 6,96 Goot 3,6 → 5,3 m	Nok 6,96 Goot 3,6 → 5,3 m
Emissiepunthoogte	2,7 m	2,7 m
Uitstroomsnelheid	0,4 m/s horizontale uitstroom	0,4 m/s horizontale uitstroom
Coördinaat <u>zwaartepunt</u> stal	X 171.283 en Y 456.976	X 171.283 en Y 456.976
Lengte stal in meters	68 m lang	68 m lang
Breedte stal in meters	19,2 m breed	19,2 m breed
Oriëntatie lengteas	29°	29°
Aantal dieren + systeem RAV	39.000 leghennen E 2.5.2	20.000 legkippen E 2.11.3
NH ₃ dierplaats/totaal	0,012 kg	0,025 kg
Ou _E /m ³ dierplaats	0,35 ou, totaal = 13.650 ou	0,34 ou, totaal = 6.800 ou
Fijnstof g per j dierpl	5 gr per dierplaats	39 gr per dierplaats (met maatregel)

Stal O	Referentie	Alternatief
Coördinaat emissiepunt	NVT	Lengteventilatie + waterwasser X 171.327 , Y 456.967
Gemiddelde gebouwhoogte		Nok 9,45 Goot 4,0 → 6,73 m
Emissiepunthoogte		Bovenkant waterwasser = 5,0 m
Uitstroomsnelheid		0,4 m/s, gestremde horizontale uitstroom (via waterwasser)
Coördinaat <u>zwaartepunt</u> stal		X 171.298 en Y 456.950
Lengte stal in meters		68 m lang
Breedte stal in meters		26 m breed
Oriëntatie lengteas		29°
Aantal dieren + systeem RAV		50.000 legkippen E 2.11.3
NH ₃ dierplaats/totaal		0,025 kg
Ou _E /m ³ dierplaats		0,34 ou, totaal = 17.000 ou
Fijnstof g per j dierpl		20 gr per dierplaats (met maatregelen)

VANWESTREENEN

ADVISEURS VOOR HET BUITENGEBIED

Bijlage 5: landschappelijk inpassing gewenste situatie

Anthonie Fokkerstraat 1a
3772 MP Barneveld
T: (0342) 47 42 55
F: (0342) 47 42 81
E: info@vanwestreenen.nl

Varsseveldseweg 65d
7131 JA Lichtenvoorde
T: (0544) 37 97 37
F: (0544) 37 83 64
E: info@vanwestreenen.nl

**Bijlage 6: beoordelingsbrief gemeente Ede n.a.v. planologisch principeverzoek + verzoek
nevenactiviteit**

Bijlage 7: toelichting aanvraag omgevingsvergunning “Milieu”

Bijlage 8: Natuurbeschermingswetvergunning Provincie Gelderland (4 maart 2013)

Bijlage 9. technische leaflets stalsystemen en PM10-reductie

Bijlage 10. akoestisch rapport

